

Årsrapport 2005

Forskningsinstituttene

Samlerapport

© Norges forskningsråd 2006

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01

Publikasjonen kan bestilles via internett:
<http://www.forskningsradet.no/publikasjoner>

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Trykk: Norges forskningsråd
Opplag: 400

Oslo, september 2006
ISBN 82-12-02337-0 (trykksak)
ISBN 82-12-02338-9 (pdf)

Forord

Forskningsrådet har levert en systematisk årsrapportering for alle instituttene siden 1997. Disse har vært konsentrert om faglige, organisatoriske og administrative nøkkelparametere.

Årsrapporten for forskningsinstituttene for 2005 kommer i tillegg til Forskningsrådets ordinære årsrapport og består av én samlerapport og fire rapporter for følgende instituttgrupper: Miljø- og utviklingsinstituttene, primærnæringsinstituttene, de samfunnsvitenskapelige instituttene og de teknisk-industrielle instituttene. De medisinske og helsefaglige instituttene er omtalt i samlerapporten. Rapporten omfatter forskningsinstitutter som har forskning som hovedaktivitet og som omfattes av Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Forskningsrådet har et strategisk ansvar for utviklingen av disse instituttene.

Forskningsrådets årsrapport for forskningsinstituttene for 2005 gir en samlet oversikt over hvordan bevilgningene er brukt og hvilke resultater som er oppnådd innenfor instituttsektoren som helhet. Selv om resultatene ses i forhold til målsettinger og føringer i tildelingene fra departementene for 2005, vil resultateksemlene i stor grad være effekter av forskningsbevilgninger gitt tidligere år. Årsrapporten gir derfor ikke et fullstendig bilde av de samlede samfunnsmessige effekter av forskningsbevilgningene for budsjettåret. For sektorspesifikke vurderinger henvises det til de fire delrapportene.

Institutttrappertene er basert på bidrag fra instituttene selv og data innhentet av NIFU STEP på oppdrag fra Forskningsrådet. Dataene omfatter finansiering, økonomiske forhold, personale, samarbeid med andre FoU-institusjoner, kontakt med brukere og resultater av forskning og annen faglig virksomhet. NIFU STEP har også bistått Forskningsrådet med analyse av og kommentarer til tallene for 2005 i rapporten.

For å kunne sammenligne på tvers av de fire instituttgruppene og se utviklingen innenfor de enkelte gruppene i forhold til den totale utviklingen i sektoren, er de fire delrapportene og samlerapporten i hovedsak strukturert etter samme disposisjon. Tidsserier fra 1997 til 2005 gjør det mulig å sammenstille data og analysere utviklingen over tid. Tabellene i vedlegg 3 viser imidlertid bare tall fra 2001 til 2005. Man har også søkt å vurdere utviklingen i instituttsektoren i et forskningspolitisk perspektiv.

Som en oppfølging av St.meld. nr 20 (2004-2005) "Vilje til forskning" skal Forskningsrådet utarbeide nytt finansieringssystem og tildelingsregime for basisbevilgninger, samt lage forslag til nye retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter som tydeliggjør og styrker Forskningsrådets strategiske rolle og ansvar overfor instituttsektoren og regulerer hvilke institutter som omfattes av retningslinjene. Det nye finansieringssystemet og de nye retningslinjene er tenkt å gjelde fra 2008.

Oslo, september 2006

Arvid Hallén
adm. direktør

Hilde Jerkø
konst. divisjonsdirektør
Divisjon for vitenskap

Innhold

1 Innledning	7
2 Oppsummering	9
3 Om instituttpolitikken	11
3.1 Den norske instituttsektoren – noen hovedtrekk.....	11
3.2 Forskningsrådets strategiske ansvar.....	12
4 Nøkkeltall fra forskningsinstituttene virksomhet i 2004	14
4.1 Struktur og organisering.....	14
4.2 Instituttene økonomi.....	14
4.2.1 Inntekter og finansieringskilde.....	14
4.2.2 Inntekter per årsverk.....	19
4.2.3 Personale.....	20
4.2.4 Resultater.....	23
4.2.5 Samarbeid nasjonalt og internasjonalt.....	25
4.2.6 Prosjektportefølje.....	26
4.3 Evalueringer og andre strategiske tiltak.....	26
5 Vurdering av utviklingen	29
Vedlegg 1 Medisin- og helseinstituttene	33
SINTEF Helse.....	35
Statens arbeidsmiljøinstitutt.....	37
Vedlegg 2 Forskningsinstituttene etter hovedgruppering og ansvarlig departement	41
Vedlegg 3 Tabeller	47
Vedlegg 4 NIFU STEP's brev med spørreskjema og veiledning	65

I Innledning

Norges forskningsråd er i sine vedtekter tillagt et strategisk ansvar for instituttsektoren. Som et ledd i Forskningsrådets arbeid for en helhetlig instituttpolitikk, herunder et enhetlig finansieringssystem og begrepsapparat, utarbeides det årlig rapporter om forskningsinstituttens virksomhet. Siden 1997 har NIFU STEP på oppdrag fra Forskningsrådet samlet inn nøkkeltall til disse årsrapportene. Nøkkeltallene innhentes fra enheter som er underlagt Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter¹ og enkelte andre institutter.

Om datamaterialet og forholdet mellom samlerapporten og de sektorvise rapportene

I det følgende presenteres hovedtall for forskningsinstituttens virksomhet i 2005 og en del tidsserier tilbake til 1997. Fremstillingen bygger på årsrapportene for miljø- og utviklingsinstituttene, primærnæringsinstituttene, de samfunnsvitenskapelige instituttene og de teknisk-industrielle instituttene. Disse rapportene inneholder mer detaljert informasjon om enkeltinstituttene. I denne rapporten brukes aggregerte tall, dvs. at tall for instituttene samlet eller fordelt på instituttgruppe er brukt som hovedinndeling i fremstillingen. Bak i rapporten finnes et eget vedlegg med rapport fra medisin- og helseinstituttene (vedlegg 1), vedlegg med oversikt over hvilke institutter som inngår i rapporteringen (vedlegg 2), samt vedlegg med tabeller fra datamaterialet (vedlegg 3).

Datamaterialet hentes inn gjennom elektroniske spørreskjemaer til instituttene (vedlegg 4). Det samles inn informasjon blant annet om økonomi, personale, prosjektportefølje, mobilitet, samarbeid nasjonalt og internasjonalt, publisering og formidling av FoU-resultater.

Instituttene deles inn i følgende grupper:

- Medisin- og helseinstitutter
- Miljø- og utviklingsinstitutter
- Primærnæringsinstitutter
- Samfunnsvitenskapelige institutter
- Teknisk-industrielle institutter

Som hovedregel sorterer det enkelte institutt til én instituttgruppe. For noen institutter er bildet mer komplisert, ved at instituttet har vesentlig forskningsaktivitet på flere områder og mottar basisbevilgning fra flere divisjoner i Forskningsrådet. En konsekvens av dette er at enkelte institutter inngår i flere av delrapportene. For at *totaltallene* i denne samlerapporten ikke skal inneholde dobbeltføringer, er følgende korrigeringer gjort i forhold til delrapportene for de enkelte instituttgrupper:

- Jordforsk, som inngår både i delrapportene til miljø- og utviklingsinstituttene og primærnæringsinstituttene, er tatt med bare én gang i totaltallene.
- Rogalandsforskning - Samfunn, som inngår i delrapporten til de samfunnsvitenskapelige instituttene, er inkludert i totaltallene under Rogalandsforskning.

---

¹ Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter ble, på grunnlag av Forskningsrådets anbefalinger, fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 1994, med endringer av 13.10.2003. Retningslinjene skal i prinsippet gjelde for institutter der forskning utgjør 50 prosent eller mer av instituttets samlede aktiviteter, og der instituttet mottar statlige midler.

- SINTEF Teknologi og samfunn, som er en egen enhet under de samfunnsvitenskapelige instituttene og inngår i delrapporten for disse instituttene, er inkludert i totaltallene under SINTEF, da instituttet er en integrert del av SINTEF.
- Kun to institutter inngår i rapporteringen av medisin- og helseinstituttene. Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) og SINTEF Helse. Det er ikke presentert egne tall for disse instituttene, men de inngår i totaltallene.

Tallene per instituttgruppe i denne rapporten er identiske med tallene i tabellsettene i delrapportene for instituttgruppene, og kan i hovedsak gjenfinnes der. Det er med andre ord kun totaltallene som er korrigert som beskrevet ovenfor. I tabellene vil dermed totaltallene avvike fra summen av instituttgruppetallene. Videre beregninger med basis i tabellene, for eksempel instituttgruppens andel av totale basisbevilgninger, bør derfor gjøres med en viss varsomhet.

Økonomitallene for 2005 er til dels basert på foreløpige regnskap. Instituttene har ved rapporteringen for 2005 hatt anledning til å oppgi endelige regnskapstall for 2004. Korrigeringer for 2004, samt enkelte andre korrigeringer for tidligere år, er innarbeidet i tallmaterialet. Tallene for årene før 2005 er korrigert ved at kun instituttpopulasjonen for 2005 inngår. Med denne korreksjonen blir dermed tallene sammenlignbare over tid.

Alle beløp i rapporten er oppgitt i løpende priser.

2 Oppsummering

Rundt halvparten av Forskningsrådets midler og nesten halvparten av de totale offentlige FoU-midler går til instituttsektoren – direkte eller indirekte. Vitale institutter er et viktig virkemiddel for å nå nasjonale forskningspolitiske mål, for utvikling av innovasjon og verdiskaping i offentlig sektor og næringslivet og for deler av sektorpolitikken. Instituttene er også sentrale i realiseringen av Forskningsrådets strategier.

Gjennom arbeidet med å tildele basisbevilgning følger Forskningsrådet utviklingen både i instituttsektoren generelt og ved hvert institutt. Dialogmøter, systematiske evalueringer og årlig rapportering utgjør en vesentlig del av beslutningsgrunnlaget for tildelingen av basisbevilgninger og er dermed med på å fremme kvalitet i forskningen, rekruttering, samarbeidsrelasjoner og hensiktsmessig arbeidsdeling.

Økonomi

Forskningsinstituttene hadde samlede driftsinntekter på nærmere 6,8 milliarder kroner i 2005. Driftsinntektene økte med 303 mill. kroner fra 2004, noe som gir en økning på 4,7 prosent.

De teknisk-industrielle instituttene er den klart største instituttgruppen med 49 prosent av de totale driftsinntekter i 2005. Deretter følger primærnæringsinstituttene med 28 prosent, de samfunnsvitenskapelige instituttene med 14 prosent og miljø- og utviklingsinstituttene med 10 prosent av de samlede driftsinntekter.

Instituttens driftsresultater varierer, både mellom og innenfor instituttgruppene. De siste årene har den generelle trenden vært reduserte driftsresultater, men i 2005 hadde instituttene samlet et driftsresultat på 49 mill. kroner, som tilsvarer 0,7 prosent av instituttens totale driftsinntekter. De teknisk-industrielle instituttene hadde et samlet driftsresultat på 38 mill. kroner. Både miljø- og utviklingsinstituttene og de samfunnsvitenskapelige instituttene hadde samlet sett negativt driftsresultat, mens primærnæringsinstituttene gikk i null.

Inntektsstruktur

Instituttens inntekter kan deles inn i basisbevilgninger, oppdragsinntekter og andre generelle midler. Basisbevilgningen er splittet i grunnbevilgninger og strategiske instituttprogrammer (SIP). Den største inntektsgruppen er oppdragsinntekter som utgjorde 75 prosent av instituttens samlede driftsinntekter i 2005. Grunnbevilgningen utgjorde i gjennomsnitt 8 prosent av instituttens samlede driftsinntekter i 2005, mens SIP-midlenes andel var 6 prosent.

Basisbevilgningen utgjorde dermed i gjennomsnitt 14 prosent.

For instituttene samlet er det små endringer i inntektsstrukturen i forhold til 1997. Det er likevel store forskjeller mellom instituttene når det gjelder basisbevilgning per forskerårsverk. I 2005 fikk de samfunnsvitenskapelige instituttene i gjennomsnitt høyest basisbevilgning per forskerårsverk med 255 000 kroner, mens de teknisk-industrielle instituttene bare fikk 163 000 kroner per forskerårsverk. For primærnæringsinstituttene og miljø- og utviklingsinstituttene lå basisbevilgningen per forskerårsverk på henholdsvis 246 000 kroner og 203 000 kroner. Basisbevilgningen varierer imidlertid mye mellom ulike institutter innenfor hver av gruppene. Primærnæringsinstituttene hadde i tillegg andre generelle midler på nærmere 742 000 kroner per forskerårsverk. Selv om deler av de generelle midlene er bundet opp i forvaltningsoppgaver, gir de også store muligheter for kompetanseutvikling.

Personalets sammensetning

Det ble utført i alt 6861 årsverk ved instituttene i 2005. Forskerårsverkene utgjorde 64 prosent av de totale årsverk, en økning på 0,6 prosentpoeng fra året før.

I 2005 ble nærmere 30 prosent av forskerårsverkene utført av kvinner, mot 24 prosent i 1997. De samfunnsvitenskapelige instituttene hadde den høyeste kvinneandelen blant forskere og annet faglig personale med 43 prosent. I motsatt ende lå de teknisk-industrielle instituttene der hvert femte forskerårsverk ble utført av kvinner.

Kompetanse

Antall ansatte med doktorgrad har steget hvert år siden 1997 og fram til 2004, men hadde en liten reduksjon i 2005. I 1997 var det 0,29 ansatte med doktorgrad per forskerårsverk. I 2005 var tallet 0,40. 28 prosent av de ansatte med doktorgrad var kvinner.

I 2005 ble det avlagt 114 doktorgrader der instituttene hadde bidratt med veiledning. Antallet har ligget relativt stabilt de siste årene. Blant instituttene egne ansatte ble det avholdt 109 doktorgradsgradsdisputaser. 44 prosent av disputasene gjaldt kvinner.

Publisering og resultater

Det ble til sammen publisert 1840 artikler i tidsskrifter med referee i 2005. Over 90 prosent av artiklene ble publisert i internasjonale tidsskrifter. Antall publiserte artikler i 2005 var litt færre enn i 2004.

Instituttene produserer også resultater i form av nyetableringer, patenter og lisenser. Det ble rapportert om 15 nyetableringer med utgangspunkt i instituttene forskningsresultater. Flertallet av nyetableringene har sitt utspring i de teknisk-industrielle instituttene.

Mobilitet og samarbeid

Generelt er mobiliteten lav mellom instituttene og næringslivet, universitets- og høyskolesektoren og andre forskningsinstitutter. I 2005 rekrutterte instituttene 188 forskere og avga 218 forskere, som i sum utgjorde 9 prosent av instituttene forskerårsverk.

Instituttene samhandling med andre forskningsmiljøer foregår også ved bruk av bistillinger og ved at forskere har arbeidsplass ved en annen institusjon for en periode. Mesteparten av denne utvekslingen skjer i forhold til universitets- og høyskolesektoren. I forhold til totalt antall forskerårsverk utgjør imidlertid all samlet utveksling mellom forskningsinstitusjonene og UoH, andre forskningsinstitutter og næringslivet under 5 prosent.

Prosjektportefølje

Nesten halvparten (47 prosent) av instituttene oppdragsprosjekter hadde en ramme på inntil 100 000 kroner, men disse prosjektene utgjorde på sin side bare 6 prosent av totalvolumet målt i kroner. 7 prosent av prosjektene var større enn 2 mill. kroner, men i volum utgjorde disse hele 44 prosent av prosjektene samlede volum. Oppdragsprosjektene fordeling etter størrelse har variert noe fra år til år, men det kan se ut til at instituttene med tiden har fått færre av de minste prosjektene og flere større prosjekter.

3 Om instituttpolitikken

Instituttsektoren er en stor ressurs i det norske forskningssystemet. Den er en fellesbetegnelse på FoU-utførende offentlige, ikke-forretningsmessige institusjoner som primært betjener næringslivet eller offentlig sektor, samt ikke-forretningsmessige institusjoner av mer ideell karakter som driver FoU. Instituttsektoren driver forskning mot tre hovedområder:

- Forskning for næringslivets behov, der instituttene representerer en kunnskapsmessig infrastruktur for FoU-investeringer som bedriftene selv ikke kan eller har markedsmessige incentiver til å satse på.
- Forskning for offentlig sektors behov, særlig departementers og andre beslutningstakers behov for beslutningsunderlag.
- Forskning som er mer ideelt begrunnet, f.eks. i regi av frivillige organisasjoner. Denne utgjør riktignok en ressursmessig liten del av sektoren.

I 2005 utførte instituttsektoren FoU for nærmere 6,8 milliarder kroner. Rundt halvparten av Forskningsrådets midler og nesten halvparten av de totale offentlige FoU-midler går til instituttsektoren² – direkte eller indirekte. Norsk næringsliv har et omfattende FoU-samarbeid med instituttsektoren. Vitale institutter er således et viktig virkemiddel for å nå nasjonale mål for forskningspolitikken og for deler av sektorpolitikken. Instituttene er også sentrale i realiseringen av Forskningsrådets strategier.

3.1 Den norske instituttsektoren – noen hovedtrekk

Det er vanlig å skille mellom *forskningsinstitutter* på den ene siden, der FoU er hovedaktivitet, og *institusjoner med FoU*, der FoU er en av flere aktivitetsområder og utgjør mindre enn halvdel av virksomheten. Det finnes en mengde institusjoner med FoU, der FoU inngår som en del av virksomheten (for eksempel arkiver, museer, offentlige organer som Meteorologisk institutt, Statistisk Sentralbyrå, Nasjonalt folkehelseinstitutt og andre deler av helseforvaltningen).

De gjeldende *Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter* omfatter i 2005 61³ forskningsinstitutter. Kunnskapsdepartementet (KD) vedtar hvilke institutter som skal omfattes av Retningslinjene, etter forslag fra Forskningsrådet eller et departement. Forskningsrådet har et særlig strategisk ansvar for disse instituttene, slik det er angitt i vedtektene. Som en oppfølging av St. meld. nr 20 (2004-2005) ”Vilje til forskning” skal Forskningsrådet lage forslag til nye retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter som tydeliggjør og styrker Forskningsrådets strategiske rolle og ansvar overfor instituttsektoren og regulerer hvilke institutter som omfattes av Retningslinjene til enhver tid. De nye retningslinjene som er tenkt å gjelde fra 2008, kan føre til endringer i hvilke institutter som omfattes av Retningslinjene.

---

² Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer. Norges forskningsråd 2005.

³ I tabell 1 i Vedlegg 2 er det nevnt 64 institutter som omfattes av tallmaterialet. Ett av disse instituttene, Norsk institutt for næringsmiddelforskning (MATFORSK AS), omfattes ikke av Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Tre av instituttene som er nevnt i vedleggstabell 1 teller som egne institutter i delrapportene og -tallene, men telles sammen med sitt hovedinstitutt når det gjelder Retningslinjene. Dette er Rogalandsforskning – Samfunn som er en del av Rogalandsforskning, SINTEF Teknologi og samfunn og SINTEF Helse som er en del av SINTEF-Stiftelsen. I tillegg omfattes også Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) – som ikke inngår i dette tallmaterialet – av Retningslinjene. Informasjon om FFI finnes i delrapporten for de teknisk-industrielle instituttene.

Betegnelsen forskningsinstitutt omfatter forholdsvis ulike typer av aktiviteter mht. faglig orientering, hvem som er kunder, brukergrupper, finansieringskilder i tillegg til basisbevilgning og organisasjonsform. Mens enkelte av instituttene er store organisasjoner med flere hundre ansatte, er andre små med et fåtall ansatte.

Selv om instituttsektoren er en heterogen samling av enheter med ulike oppgaver og målgrupper, ulik bakgrunn, ulikt finansieringsgrunnlag, og ulike organisasjons- og tilknytningsformer, har instituttene likevel en distinkt rolle i det nasjonale FoU-systemet som kan karakteriseres ved følgende roller og oppgaver. Instituttene skal:

- være en tilbyder av anvendt forskning for næringsliv og forvaltning
- være et redskap i den offentlige FoU-politikken for å utvikle kunnskap på nasjonalt prioriterte områder i arbeidsdeling med UoH-sektoren
- ivareta forvaltningsrettede oppgaver og spesialiserte tjenester for det offentlige
- ha en rolle i forhold til innovasjon og koblingen mellom grunnforskning og anvendt forskning.

Samlet er den norske instituttsektoren *relativt* stor sammenlignet med andre land. Det er imidlertid grunn til å understreke at også andre land har tilsvarende virksomheter selv om begrepet “instituttsektor” ikke benyttes i komparativ internasjonal statistikk.

Hovedtyngden av den norske instituttsektoren er bygget opp etter 2. verdenskrig, selv om det finnes institutter som ble etablert for over 100 år siden. Instituttene vokste fram som ledd i utviklingen av velferdsstaten, der behovet for kvalifisert forskningsbasert kunnskap ble stadig større. I FoU-sammenheng har norske bedrifter stort sett vært for små og manglet finansiell styrke til å kunne initiere og utføre forskning i tilstrekkelig omfang. Norske universiteter har også tradisjonelt vært relativt lite orientert mot nærings- og samfunnsliv. Myndigheter og næringsliv ønsket derfor å bygge opp en instituttsektor for å ivareta sine behov for FoU. I gjenreisningsperioden var det et særlig sterkt behov for *anvendt* kunnskap og institutter innenfor anvendt forskning hadde en kraftig vekstperiode fra 1960-årene og utover.

3.2 Forskningsrådets strategiske ansvar

Forskningsrådet er tillagt et strategisk ansvar for de instituttene som omfattes av *Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter*. I de gjeldende Retningslinjene går det blant annet fram at Forskningsrådet har et overordnet ansvar for å bidra til at

- forskningsinstituttene faglige virke holder høy kvalitet og gir godt utbytte
- finansieringen og styringen av forskningsinstituttene skjer etter omforente og samordnete kriterier
- rammevilkårene for forskningsinstituttene blir best mulig.

Forskningsrådets viktigste strategiske mål for instituttsektoren er at forskningsinstituttene skal:

- være effektive
- være konkurransedyktige når det gjelder oppdragsforskning
- ha sin virksomhet på et høyt profesjonelt nivå
- sikres langsiktighet i finansieringen
- samarbeide aktivt med andre institutter, universiteter og høyskoler, næringsliv og myndigheter
- ha kapasitet nok til å dekke etterspørselen.

I Forskningsrådets strategiske ansvar for instituttsektoren inngår blant annet tildeling av basisbevilgning. Basisbevilgningen er todelt:

1. I grunnbevilgningene ligger mulighetene til grunnleggende kompetanseheving gjennom doktorgradsprogram, publisering, konferanser og nettverksbygging
2. SIP-tildelingene gir rom for utvikling av kjerneområder, gjerne i samarbeid med nasjonale og internasjonale partnere.

Basisbevilgningene til instituttene er derfor en viktig rammebetingelse for å styrke instituttene strategiske kunnskapsoppbygging og instituttene rolle i det norske forskningssystemet.

Forskningsrådet har basisbevilgningsansvar for flertallet av forskningsinstituttene. 51 institutter mottar basisbevilgning via Forskningsrådet, mens ni får basisbevilgning direkte fra departement. Ett institutt får ikke basisbevilgning. Forskningsrådet har i ulik grad et *rådgivende ansvar* for disse instituttene.

I 2005 ble vedtak om tildeling av grunnbevilgning og SIP fattet av forskjellige organer i de ulike divisjoner i Forskningsrådet. I Divisjon for vitenskap ble vedtaket fattet av Basisbevilgningsutvalget for de samfunnsvitenskapelige instituttene. I Divisjon for store satsinger ble vedtaket fattet etter innstilling fra Basisbevilgningsutvalg for miljø- og utviklingsinstituttene. I Divisjon for innovasjon fattet divisjonsstyret vedtak etter innstilling fra administrasjonen.

Instituttene har ulik organisering. Opp gjennom årene har det skjedd ulike omorganiseringer og fristillinger i forhold til stat og forskningsråd. Per 31.12.2005 er 32 institutter organisert som stiftelser, 15 som aksjeselskaper, mens 14 institutter er statlige forvaltningsorgan.

Forskningsrådets arbeid med instituttsektoren i 2005 har i stor grad konsentrert seg om oppfølging av St. meld. nr 20 (2004-2005) "Vilje til forskning" hvor Regjeringen foreslår at Norges forskningsråd skal utarbeide forslag til nytt finansierings- og tildelingsregime for basisbevilgningene til forskningsinstituttene og forslag til nye retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Daværende Utdannings- og forskningsdepartementet har i brev av 6. juni 2005 konkretisert bestillingen til Forskningsrådet som bes om å

1. Utarbeide forslag til nytt finansieringssystem for instituttene, herunder
  - resultatbasert grunnbevilgning
  - vurdere om ordningen med strategiske instituttprogram skal videreføres.
2. Utarbeide forslag til nye retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter som klargjør Forskningsrådets strategiske rolle og ansvar.

Forskningsrådet arbeider nå med å følge opp denne bestillingen. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med de berørte institutter og finansierende departement. Det forventes at arbeidet avsluttes tidlig høsten 2006 slik at det vil kunne implementeres i budsjettarbeidet for 2008.

4 Nøkkeltall fra forskningsinstituttene virksomhet i 2005

4.1 Struktur og organisering

De fleste norske forskningsinstitutter mottar basisbevilgning via Forskningsrådet. Noen institutter mottar basisbevilgning direkte fra et departement. Tabell 1 viser antall institutter som omfattes av Retningslinjene etter divisjonstilknytning i Forskningsrådet og hvordan de mottar basisbevilgning. For en fullstendig oversikt, vises til vedlegg 2 samt fotnote 3 i kapittel 3.1. Det framgår av tabell 1 at flest institutter er knyttet til Divisjon for innovasjon og Divisjon for vitenskap i Forskningsrådet.

Tabell 1: Institutter som omfattes av Retningslinjene etter divisjonstilknytning i Forskningsrådet og hvordan de mottar basisbevilgning. 2005

	Divisjon			Sum
	Innovasjon	Store satsinger	Vitenskap	
Basisbevilgning fra Forskningsrådet	24	8	19	51
Basisbevilgning fra departementer	3		6	8
Mottar ikke basisbevilgning			1	1
Sum	27	8	26	61

I St. meld. nr 20 (2004-2005) ”Vilje til forskning” uttaler Regjeringen at som hovedprinsipp skal alle basisbevilgninger til forskningsinstitutter kanaliseres gjennom Forskningsrådet.

4.2 Instituttene økonomi

4.2.1 Inntekter og finansieringskilder

Samlede inntekter

Forskningsinstituttene hadde samlede driftsinntekter på nærmere 6,8 milliarder kroner i 2005. I tillegg hadde instituttene finansinntekter og ekstraordinære inntekter på til sammen 107 mill. kroner. Driftsinntektene økte med 303 mill. kroner fra 2004, noe som gir en økning på omlag 4,7 prosent. Instituttene har samlet hatt en nominell vekst i inntektene på 36 prosent siden 1997. I samme periode har lønns- og prisveksten i sektoren også vært på om lag 36 prosent, slik at det ikke har vært noen realvekst i instituttene inntekter. Den største nominelle veksten i perioden fra 1997 har primærnæringsinstituttene hatt med 73 prosent, mens veksten i inntektene har vært minst ved de teknisk-industrielle instituttene med 22 prosent.

De teknisk-industrielle instituttene er den klart største instituttgruppen. Driftsinntektene til denne gruppen utgjør 49 prosent av instituttene totale driftsinntekter i 2005. Deretter følger primærnæringsinstituttene med 28 prosent, de samfunnsvitenskapelige instituttene med 14 prosent og miljø- og utviklingsinstituttene med 10 prosent av samlede driftsinntekter.

Tabell 2: Forskningsinstituttene sine inntekter* 1997-2005. Mill. kroner.**

Instituttgruppe	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Miljø- og utviklingsinstitutter	520	527	522	557	587	605	620	661	668
Primærnæringsinstitutter	1089	1153	1196	1270	1454	1585	1696	1787	1886
Samfunnsvitenskapelige institutter	674	731	761	751	786	825	867	874	935
Teknisk-industrielle institutter	2741	2868	2774	2839	2920	3077	3194	3219	3342
Totalt***	4993	5254	5235	5396	5724	6046	6307	6493	6796

* Utenom finansinntekter og ekstraordinære inntekter

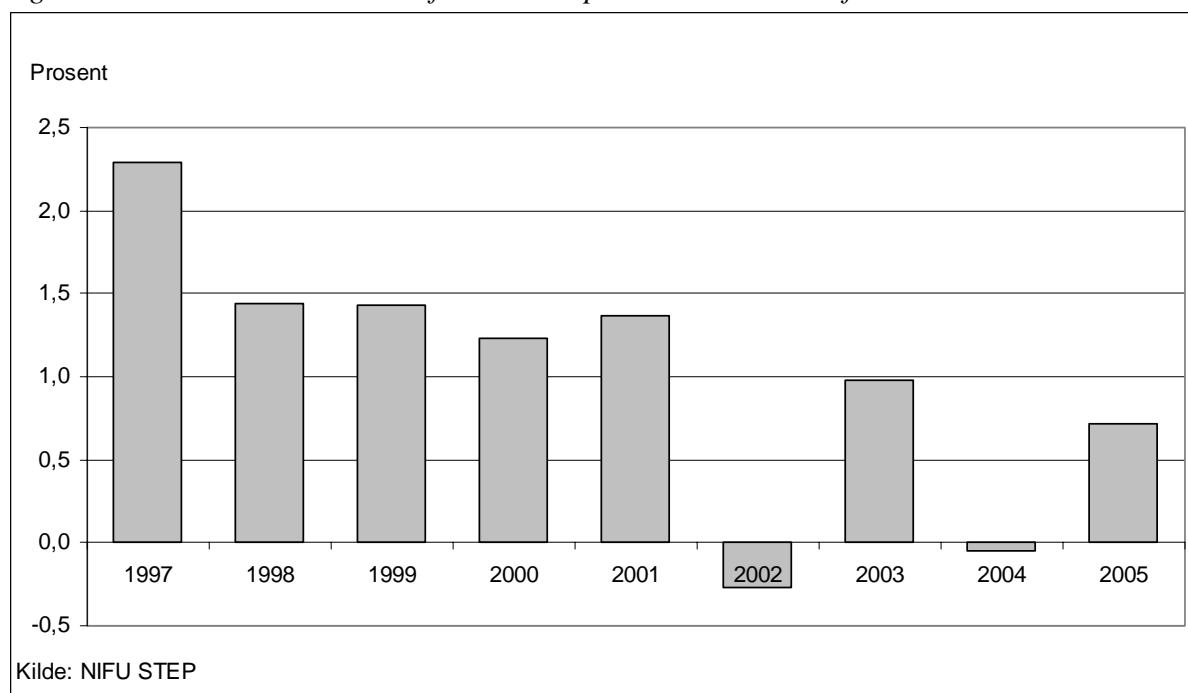
** Regnskapstallene for 2005 er basert på foreløpig regnskap

*** Totalen er korrigert for dobbeltføringer og inkluderer medisinske og helseinstituttene.

Driftsresultat

Instituttene sine samlede driftsresultat var 49 mill. kroner i 2005. Driftsresultatet tilsvarer 0,7 prosent av instituttene sine totale driftsinntekter (figur 1). I 2004 hadde instituttene til sammen et negativt driftsresultat på 3 mill. kroner. Årets samlede resultat innebærer med andre ord en betydelig forbedring. Årsaken til det positive resultatet skyldes i hovedsak at de teknisk-industrielle instituttene hadde et driftsresultat på 38 mill. kroner. Både miljø- og utviklingsinstituttene og de samfunnsvitenskapelige instituttene hadde samlet sett negativt driftsresultat, mens primærnæringsinstituttene gikk i null (vedleggstabell 3).

Figur 1: Instituttene sine samlede driftsresultat i prosent av totale driftsinntekter. 1997-2005

Inntektsstruktur

Instituttene sine inntekter kan deles inn i oppdragsinntekter, basisbevilgninger og andre generelle midler. I basisbevilgningen inngår grunnbevilgninger og strategiske instituttprogram (SIP). I figur 2 er inntektene delt inn i disse fire komponentene.

Den største inntektsgruppen er oppdragsinntekter som utgjorde 75 prosent av instituttene sine samlede driftsinntekter i 2005 (vedleggstabell 3). Dette inkluderer også EU-midler og midler fra Forskningsrådets programmer. Den høyeste oppdragsandelen hadde de teknisk-industrielle instituttene (89 prosent), mens oppdragsinntektene utgjorde 83 prosent ved miljø- og

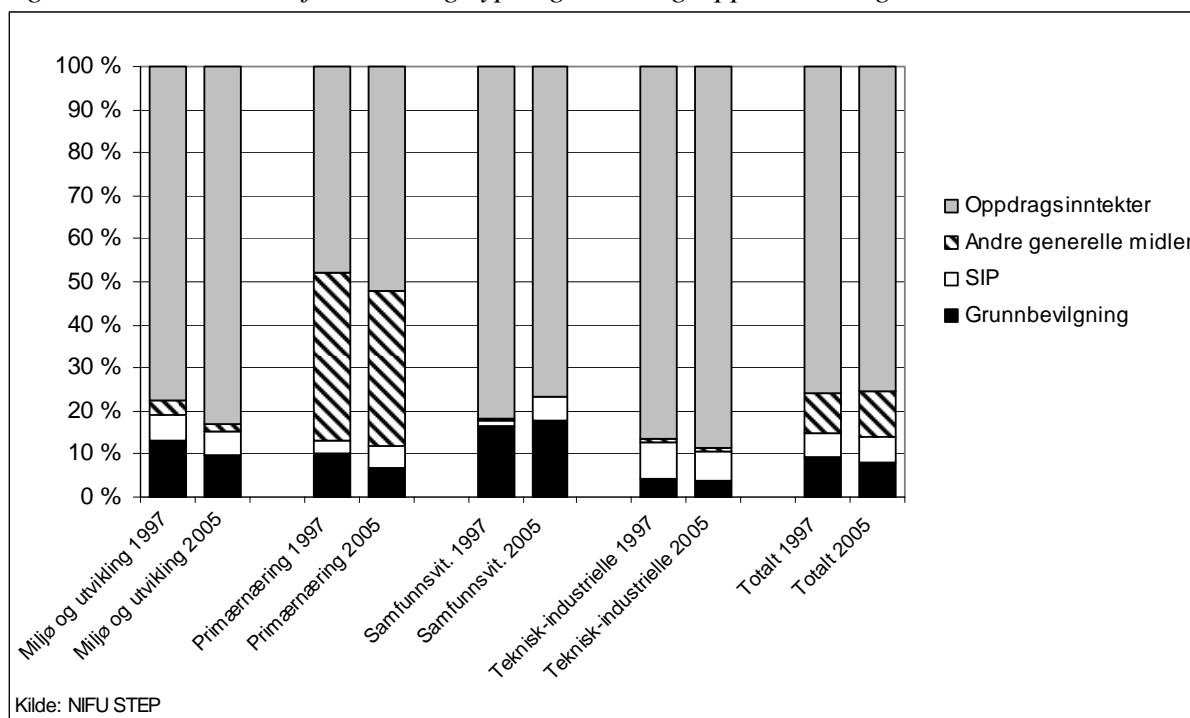
utviklingsinstituttene og 77 prosent ved de samfunnsvitenskapelige instituttene. Primærnæringsinstituttene hadde den laveste andelen oppdragsinntekter, 52 prosent av driftsinntektene.

Basisbevilgningen utgjorde i gjennomsnitt 14 prosent av instituttens samlede driftsinntekter i 2005. Grunnbevilgningen var i gjennomsnitt på 8 prosent, mens SIP-midlenes andel var 6 prosent.

Andelen basisbevilgninger av driftsinntektene var forskjellig for de ulike instituttgruppene. Høyest andel basisbevilgning i forhold til totale driftsinntekter hadde de samfunnsvitenskapelige instituttene med 23 prosent, mens de teknisk-industrielle instituttene hadde den laveste basisbevilgningsandelen med 11 prosent. Forskjellene i andel basisbevilgninger varierer imidlertid mye mellom instituttene innenfor de ulike instituttgruppene.

I 2005 utgjorde andre generelle midler til instituttene 11 prosent av driftsinntektene. Omfanget av andre generelle midler utenom ordinære basisbevilgninger er særlig utbredt ved primærnæringsinstituttene, der slike inntekter utgjorde 36 prosent av driftsinntektene i 2005. De generelle midlene omfatter grunnfinansiering og forvaltningsstøtte, og gis direkte fra de respektive departementene som instituttene sorterer under. Dette er en forklaring på denne instituttgruppens relativt lave oppdragsandel sammenlignet med de øvrige instituttgruppene.

Figur 2: Inntekter etter finansieringstype og instituttgruppe i 1997 og 2005. Prosent

Sammenlignet med 1997 er det små endringer i inntektsstrukturen om vi ser instituttene samlet. Ved de samfunnsvitenskapelige instituttene har SIP-midlenes andel av driftsinntektene økt fra 1 til 5 prosent, og ved primærnæringsinstituttene har den økt fra 3 til over 6 prosent. Ved de teknisk-industrielle instituttene har imidlertid SIP-midlenes andel gått litt ned i perioden. Dette medfører at SIP-midlenes del av totale driftsinntekter kun har økt med 0,1 prosentpoeng fra 1997 for instituttene samlet og utgjorde 6 prosent i 2005.

Grunnbevilgningenes andel av totale driftsinntekter har siden 1997 gått ned for alle instituttgrupper med unntak av de samfunnsvitenskapelige instituttene. Samlet sett utgjorde grunnbevilgningens andel av totale inntekter vel 9 prosent i 1997. I 2005, hadde denne andelen falt med ett prosentpoeng. Kombinasjonen av SIP-midlenes økte andel og reduksjonen i andelen grunnbevilgninger har ført til at samlet basisbevilgning som andel av totale driftsinntekter har falt fra 15 prosent i 1997 til 14 prosent i 2005. Til tross for at basisbevilgningene nominelt har økt med 163 mill. kroner i perioden, har det vært en tilsvarende økning i andre inntekter, noe som har ført til at forholdet mellom kategoriene er uforandret.

Samtidig med at basisbevilgningenes andel har endret seg lite, har det vært en økning i andelen andre generelle midler. Disse midlene har økt med 170 mill. kroner fra 1997, noe som har medført at deres andel av totale inntekter har økt med 1,3 prosentpoeng til 11 prosent.

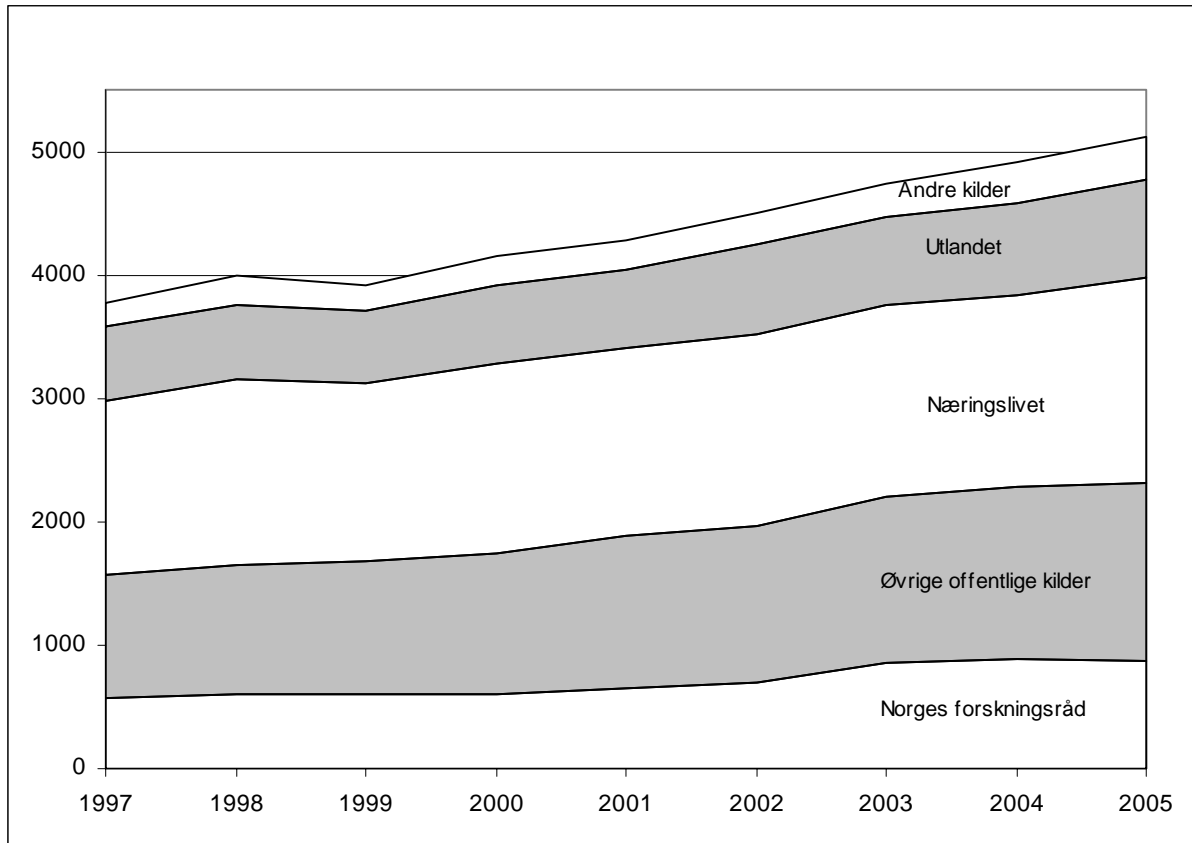
Nærmere om oppdragsinntektene

Oppdragsinntekter er her definert som inntekter som ikke er basisbevilgninger eller andre generelle midler, ekstraordinære inntekter eller finansinntekter. Dette innebærer blant annet at inntekter fra forskningsprogrammer i regi av Norges forskningsråd og EU inngår i oppdragsinntektene.

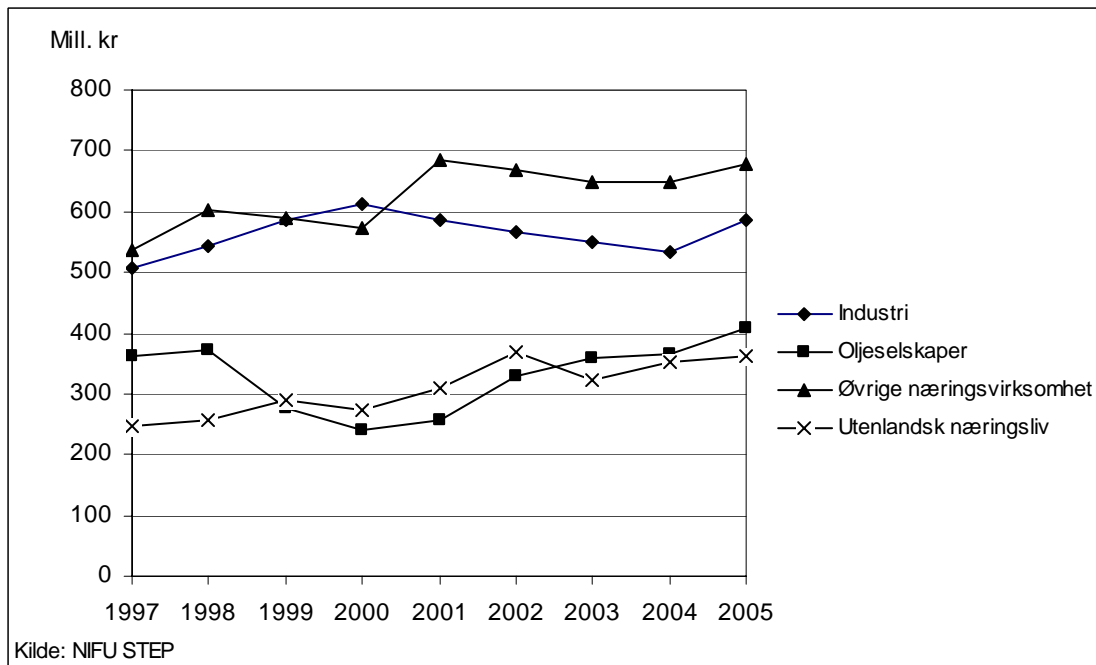
De offentlige midlene er inndelt i inntekter fra Forskningsrådet og forvaltningen ellers (figur 3). Til sammen utgjorde offentlige oppdragsinntekter 34 prosent av instituttenes driftsinntekter i 2005, og de sto for nær 45 prosent av oppdragsinntektene. 17 prosent av oppdragsinntektene ble finansiert av Forskningsrådet, mens øvrige offentlige kilder utgjorde 28 prosent. Næringslivet finansierte nesten en tredjedel av oppdragene, mens inntekter fra utlandet, blant annet EU-midler, sto for 15 prosent. Andre finansieringskilder utgjorde 7 prosent av forskningsinstituttene samlede oppdragsinntekter.

Den relative fordelingen mellom ulike kategorier oppdragsgivere har endret seg noe siden 1997. Den offentlige finansieringen (Forskningsrådet og øvrige offentlige kilder) har økt med 3,4 prosentpoeng fra 1997, mens andelen inntekter fra næringslivet har gått ned tilsvarende (4,6). Andelen inntekter fra utlandet og andre kilder har endret seg med henholdsvis -0,3 og 1,4 prosentpoeng fra 1997 til 2005.

Figur 3: Oppdragsinntekter etter finansieringskilde 1997-2005. Mill. kroner

Figur 4: Oppdragsinntekter fra næringslivet 1997-2005. Mill. kroner.

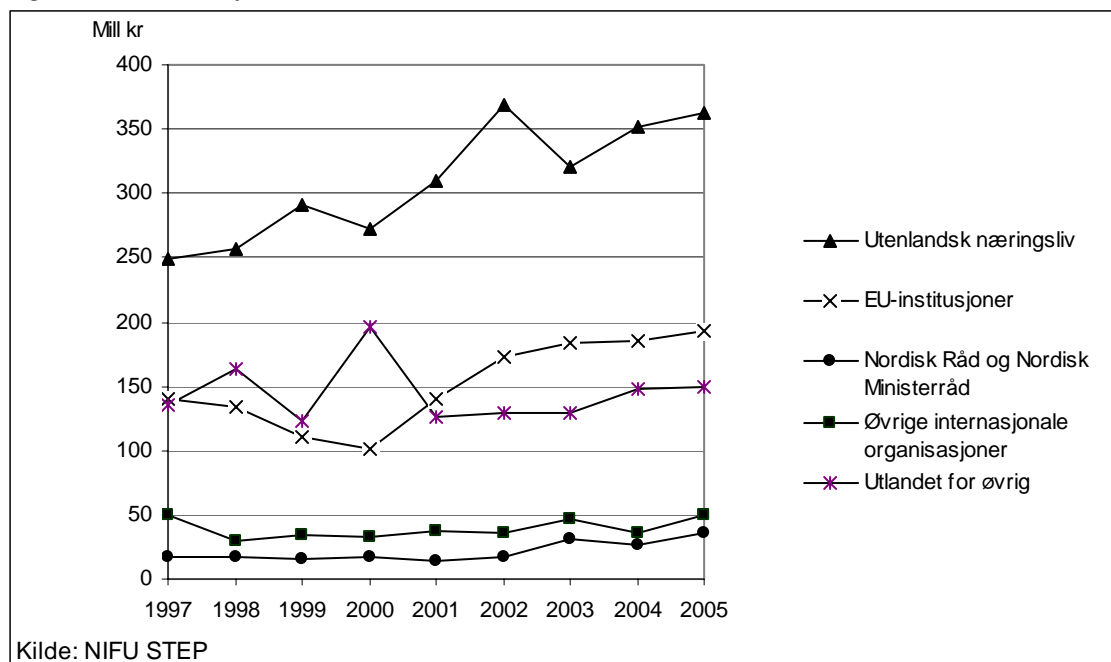

Figur 4 viser et mer nyansert bilde av inntekter fra næringslivet i perioden 1997 til 2005. Oppdragsmengden fra industrien økte jevnt fra 1997 til 2000, men ble deretter redusert fram til 2004, for så å øke igjen til 2005 hvor de utgjorde 583 mill. kroner. Bidrag fra oljeselskaper

har etter nedgang i 1999 og 2000 økt hvert år fra 2001 og utgjorde 410 mill. kroner i 2005. Inntekter fra øvrig næringsvirksomhet, som blant annet omfatter IKT-selskaper og andre næringer som ikke er klassifisert som industri eller oljeselskaper, økte i 2005 og utgjorde 682 mill. kroner og var dermed tilbake på samme nivå som i 2001.

Figur 5 gir et mer detaljert bilde av hvordan inntektene fra utlandet har utviklet seg i tidsrommet 1997 til 2005. Oppdragsinntekter fra de ulike utenlandske kildene svinger noe fra år til år. Oppdrag for utenlandsk næringsliv økte mye både i 2001 og 2002, falt i 2003, for å øke igjen i 2004 og 2005. Utenlandsk næringsliv finansierte dermed oppdrag for 362 mill. kroner i 2005, og var den klart viktigste utenlandske kilden. Inntekter fra EU-institusjoner sank fra 1997 til 2000, men har siden økt hvert år og utgjorde 193 mill. kroner i 2005. Inntekter fra Nordisk råd og øvrige internasjonale organisasjoner har vært ganske stabile i hele perioden, men omfanget er relativt beskjedent. I 2005 utgjorde disse inntektene henholdsvis 36 og 50 mill. kroner.

Figur 5: Inntekter fra utlandet 1997-2005. Mill. kroner

4.2.2 Inntekter per årsverk

Samlet utgjorde forskningsinstituttene inntekter om lag 991 000 kroner per årsverk i 2005, en økning på 60 000 kroner fra året før. Inntekten per årsverk var høyest ved de teknisk-industrielle instituttene (1 067 000 kroner) og lavest ved de samfunnsvitenskapelige instituttene (884 000 kroner).

Inntektene utgjorde 1 554 000 kroner per årsverk utført av forskere eller annet faglig personale (forskerårsverk). Dette var en økning på 81 000 kroner per forskerårsverk fra 2004. Inntekten per forskerårsverk var høyest ved primærnæringsinstituttene (2 061 000 kroner), mens den var lavest ved de samfunnsvitenskapelige instituttene (1 101 000 kroner).

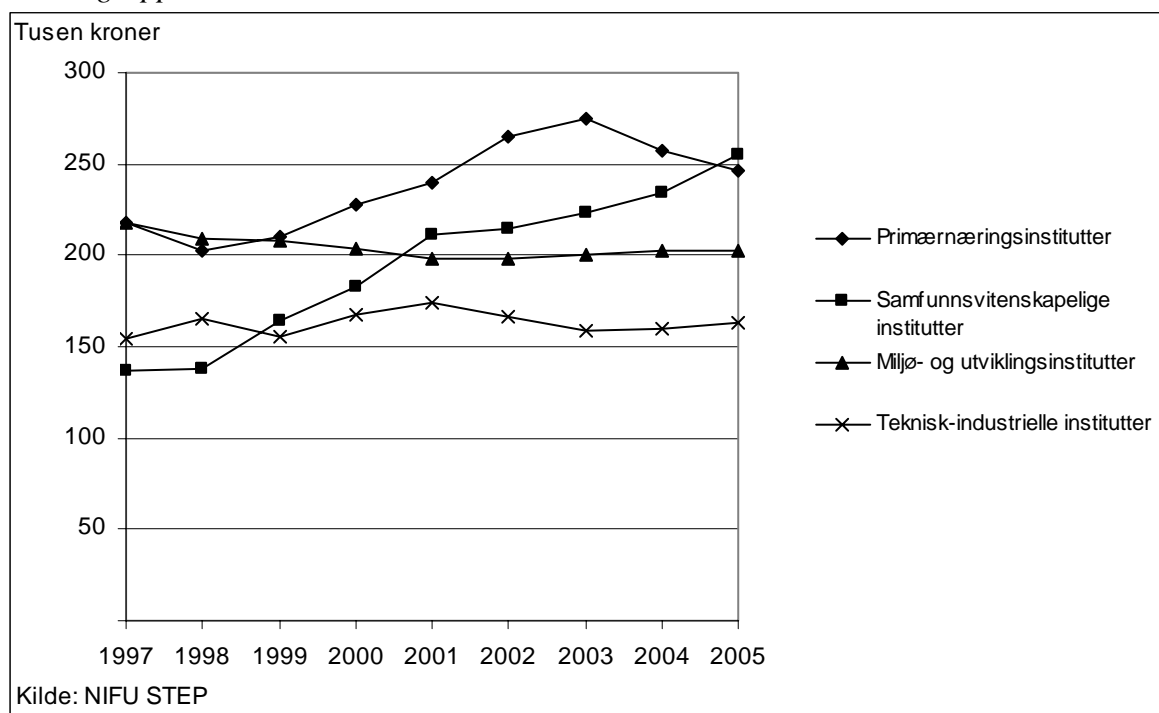
Det er store forskjeller mellom instituttene når det gjelder basisbevilgning per forskerårsverk. I 2005 fikk de samfunnsvitenskapelige instituttene i gjennomsnitt høyest basisbevilgning per forskerårsverk med 255 000 kroner, mens de teknisk-industrielle instituttene bare fikk

163 000 kroner per forskerårsverk. For primærnæringsinstituttene og miljø- og utviklingsinstituttene lå basisbevilgningen per forskerårsverk på henholdsvis 246 000 kroner og 203 000 kroner. Primærnæringsinstituttene hadde imidlertid i tillegg andre generelle midler på nærmere 742 000 kroner per forskerårsverk. Selv om deler av de generelle midlene er bundet opp i forvaltningsoppgaver, gir de også store muligheter for kompetanseutvikling.

Figur 6 viser endringene i basisbevilgningene målt per forskerårsverk i perioden 1997-2005. Ved miljø- og utviklingsinstituttene og de teknisk-industrielle instituttene lå basisbevilgningen per forskerårsverk bare marginalt høyere i 2005 enn året før. Både i 2005, og perioden fra 1997 sett under ett, er det de samfunnsvitenskapelige instituttene som har hatt størst vekst i basisbevilgningene per forskerårsverk. Primærnæringsinstituttene har hatt en reduksjon i basisbevilgningen per forskerårsverk etter en vekst fram til 2003.

Flere opplysninger om instituttens økonomi finnes i vedleggstabellene 2 til 7 i vedlegg 3.

Figur 6: Basisbevilgning per årsverk utført av forskere og annet faglig personale, etter instituttgruppe. 1997-2005.

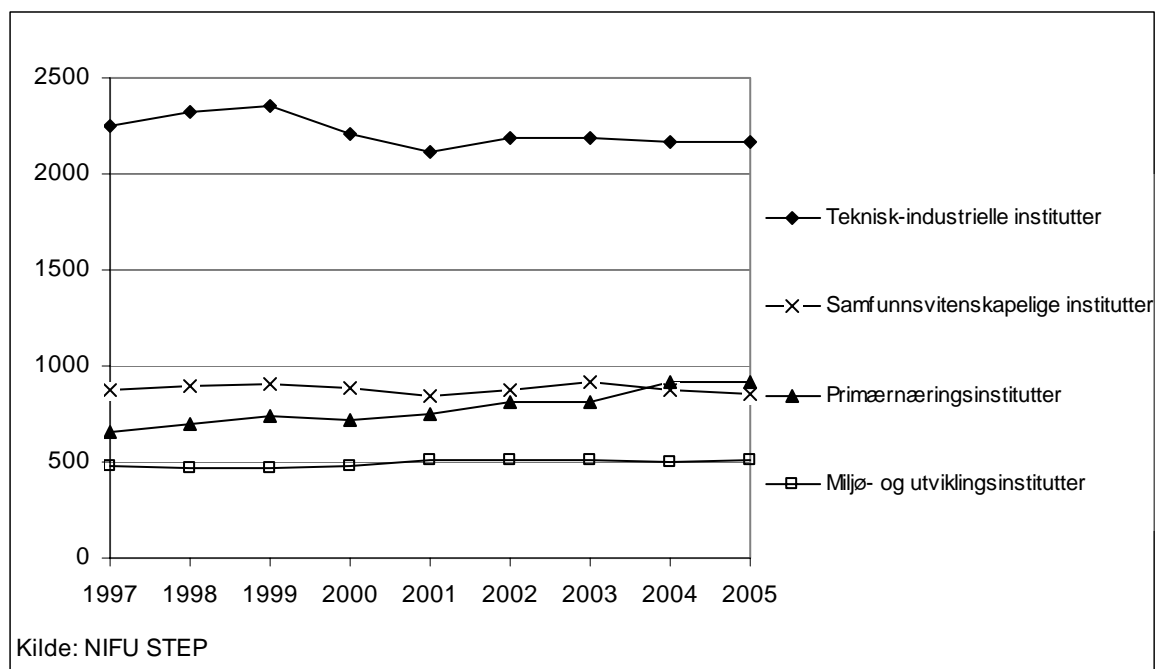
4.2.3 Personale

Det ble utført i alt 6 861 årsverk ved instituttene i 2005. Dette var 106 færre årsverk enn i 2004. Siden 1997 har antall årsverk gått ned med nærmere 400. 2 576 av årsverkene, eller om lag 37 prosent, ble utført av kvinner. 4 373 årsverk, nærmere 64 prosent, ble utført av forskere og annet faglig personale. Mens antallet totale årsverk er redusert i perioden 1997 til 2005, økte antallet forskerårsverk med 214 samme periode. Forskerårsverkene økte med 0,6 prosentpoeng fra 2004 til 2005.

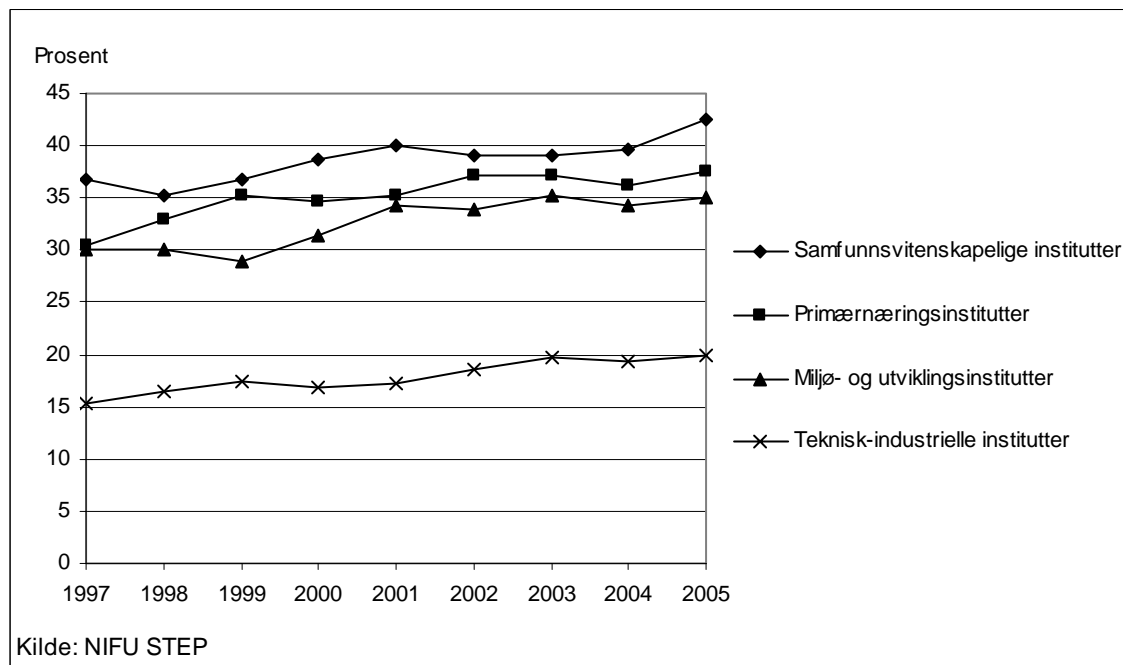
Figur 7 viser antall forskerårsverk ved de ulike instituttgruppene de siste ni årene. Det er primærnæringsinstituttene som har hatt den største relative økningen i antall forskerårsverk i perioden. Ved de teknisk-industrielle instituttene var det nedgang i årsverkene fra 1999 til

2001, men har siden flatet ut. Ved de samfunnsvitenskapelige og miljø- og utviklingsinstituttene har antall forskerårsverk holdt seg relativt stabilt i perioden.

Figur 7: Antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale etter instituttgruppe. 1997-2005.

Figur 8: Årsverk utført av kvinnelige forskere og annet faglig personale i prosent av totale årsverk utført av forskere og annet faglig personale, etter instituttgruppe. 1997-2005.

Til sammen ble nesten 30 prosent av forskerårsverkene i 2005 utført av kvinner. I 1997 var kvinneandelen under 24 prosent. Kvinneandelen er langt lavere ved de teknisk-industrielle instituttene (20 prosent) enn den er ved de tre øvrige instituttgruppene hvor andelen varierer

fra 35 til 43 prosent. Sammenlignet med 1997 har det vært en betydelig økning i forskerårsverk utført av kvinner innenfor samtlige instituttgrupper. Størst har den relative veksten vært ved primærnæringsinstituttene med om lag 7 prosentpoeng.

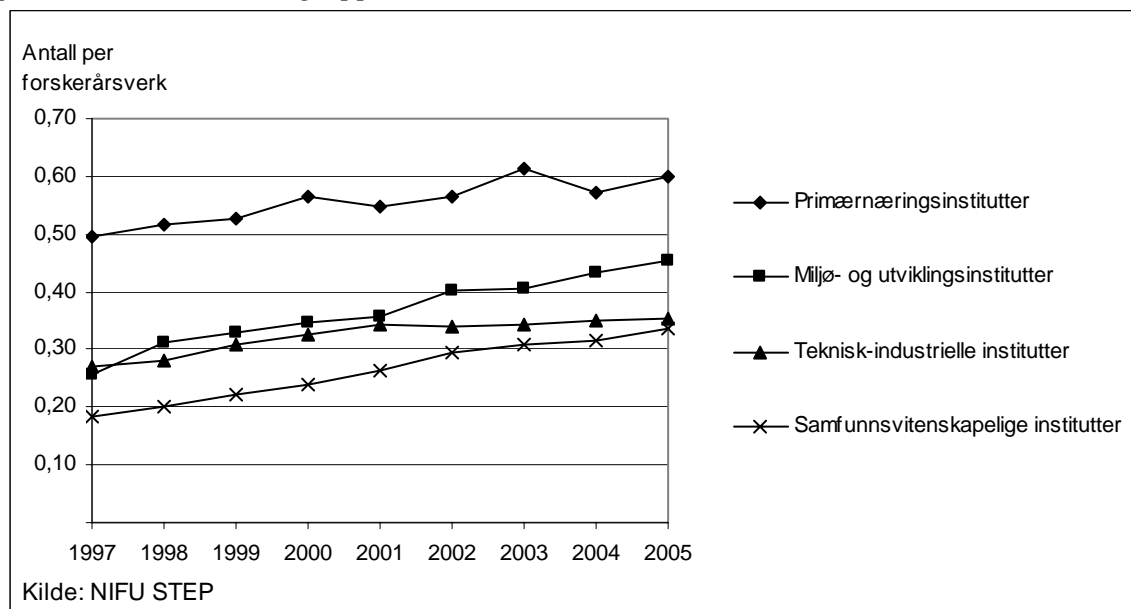
Mobiliteten mellom instituttene og næringslivet, universitets- og høyskolesektoren og andre forskningsinstitutter ga en netto reduksjon til instituttene på 30 forskere i 2005. Instituttene rekrutterte 188 forskere og avga 218 forskere. De nyansatte forskerne ble i hovedsak rekruttert fra universiteter og høyskoler (80 forskere) og fra næringslivet (70 forskere), mens over halvparten av de som sluttet ble rekruttert til næringslivet (jfr. vedleggstabell 10). I tillegg til mobilitet mellom disse tre sektorene, er det også mobilitet mellom instituttene og offentlig og privat sektor, utlandet, nyutdannede og avgang pga aldersgrense. For denne type mobilitet henvises det til delrapportene for de ulike instituttgrupper.

Ansatte med doktorgrad

Antall ansatte med doktorgrad har steget hvert år siden 1997 og fram til 2004, men hadde en liten reduksjon i 2005. Mens det i 1997 var 1 215 ansatte med doktorgrad hadde antallet økt til 1 758 i 2005. Det var 0,29 ansatte med doktorgrad per forskerårsverk i 1997, mens tilsvarende forholdstall var steget til 0,40 i 2005. Høyest andel ansatte med doktorgrad i forhold til utførte forskerårsverk hadde primærnæringsinstituttene med 0,60 ansatte med doktorgrad per forskerårsverk. Det laveste forholdstallet hadde de samfunnsvitenskapelige instituttene med 0,34.

28 prosent av de ansatte med doktorgrad i 2005 var kvinner. Den høyeste kvinneandelen blant ansatte med doktorgrad hadde de samfunnsvitenskapelige instituttene med 40 prosent. Lavest var andelen ved de teknisk-industrielle instituttene med 18 prosent.

Figur 9: Antall ansatte med doktorgrad per årsverk utført av forskere og annet faglig personale etter instituttgruppe. 1997-2005.

Til sammen arbeidet 652 personer med en doktorgrad ved instituttene i 2005. Dette var 18 færre enn i 2004. Antallet som arbeider med doktorgrad har for øvrig vært ganske stabilt de siste 8 årene. 45 prosent av de instituttansatte som arbeidet med doktorgrad i 2005 var

kvinner. To tredjedeler, eller 428 av de som holdt på med doktorgrad i 2005 var stipendiater med arbeidsplass ved instituttene. Av disse stipendiatene var det 198 kvinner.

Flere opplysninger om personalet ved instituttene finnes i tabellene 7 til 10 i vedlegg 3.

4.2.4 Resultater

Doktorgrader og forskerutdanning

Det ble avlagt 114 doktorgrader i 2005 der instituttene hadde bidratt med veiledning. Dette antallet har ligget relativt stabilt de siste årene. 35 prosent av doktorgradene der instituttene hadde veiledningsforhold ble avlagt av kvinner. De teknisk-industrielle instituttene bidro med veiledning til flest doktorgrader (46).

I 2005 avla 109 av instituttens egne ansatte doktorgrad, dette var 17 flere enn året før. 44 prosent av disputasene gjaldt kvinner. 41 av doktorgradene ble avlagt ved primærnæringsinstituttene, 35 ved de teknisk-industrielle instituttene, 26 ved samfunnsvitenskapelige instituttene og 5 ved miljø- og utviklingsinstituttene

Publisering og formidling

Det ble til sammen publisert 1840 artikler i tidsskrifter med fagfelleevaluering i 2005. Over 90 prosent av artiklene ble publisert i internasjonale tidsskrifter. Antall publiserte artikler i 2005 var litt færre enn i 2004 som var det året med høyeste antall publiserte artikler.

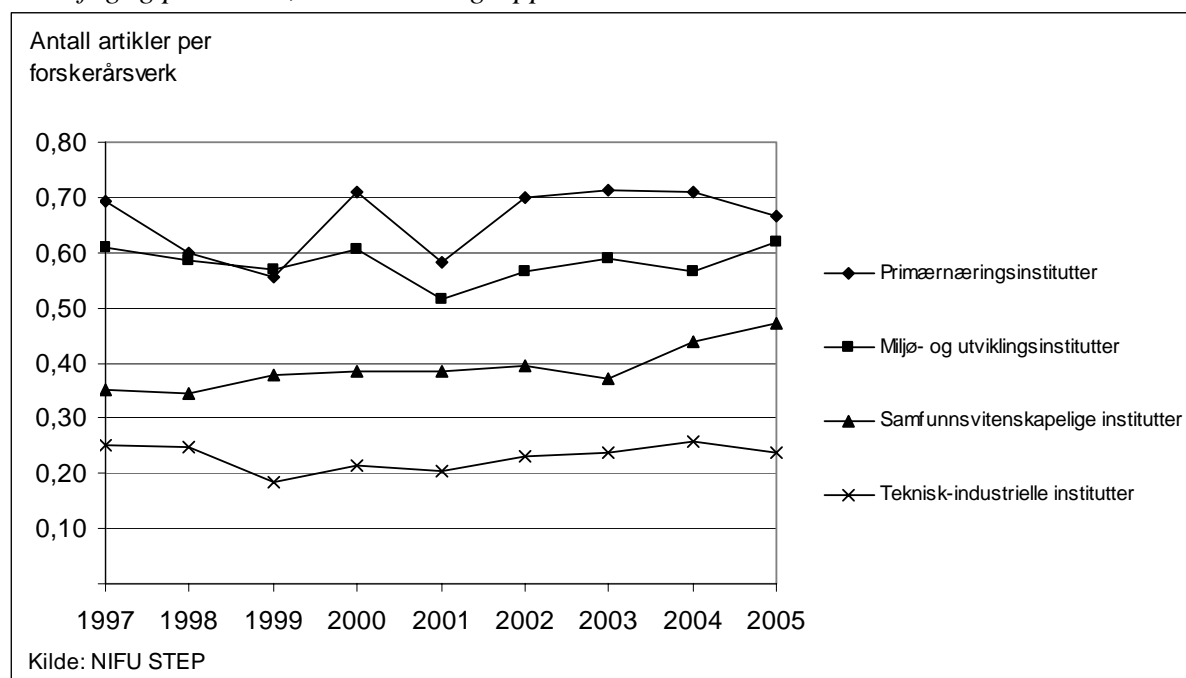
Tabell 2: Antall artikler publisert i tidsskrifter med fagfelleevaluering 1997- 2005 etter instituttgruppe.

Instituttgruppe	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Miljø- og utviklingsinstitutter	294	275	268	293	264	287	299	286	314
Primærnæringsinstitutter	454	420	412	509	438	549	577	641	610
Samfunnsvitenskapelige institutter	307	308	340	339	323	343	338	386	402
Teknisk-industrielle institutter	564	577	433	475	430	504	520	561	515
Totalt ¹⁾	1622	1588	1482	1629	1474	1661	1739	1876	1840

¹⁾ Totalen er korrigert for dobbeltføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

I 2005 ble det publisert flest artikler ved primærnæringsinstituttene (610), etterfulgt av de teknisk-industrielle instituttene (515). Sett i forhold til antall forskerårsverk var publiseringshyppigheten også høyest ved primærnæringsinstituttene (0,67 artikler per forskerårsverk). Miljø- og utviklingsinstituttene publiserte 0,62 artikler per forskerårsverk, samfunnsvitenskapelige institutter hadde 0,47 artikler per forskerårsverk, mens det ved de teknisk-industrielle instituttene ble publisert 0,24 artikler per forskerårsverk (figur 10).

Figur 10: Antall artikler i tidsskrifter med fagfelleevaluering per årsverk utført av forskere og annet faglig personale, etter instituttgruppe. 1997-2005.

Instituttene utga 204 fagbøker, lærebøker og andre selvstendige bokutgivelser i 2005. Dette var 18 flere utgivelse enn i 2004. Antall publiserte kapitler og artikler i bøker, lærebøker, allmenntidsskrifter med mer utgjorde nesten 2 300 i 2005, en oppgang på over 500 bidrag fra 2004.

Instituttene produserte 7 800 rapporter i 2005. 56 prosent var rapporter direkte til oppdragsgivere, 37 prosent var rapporter i egne rapportserier, mens 7 prosent gjaldt rapporter i eksterne rapportserier. Antall rapporter utgjorde vel 9 500 da nøkkeltallinnhentingene startet i 1997, og rapportutgivelser har vist en jevnt fallende utvikling hvert år siden.

Nyetableringer, patenter og lisenser

Instituttens virksomhet gir også resultater i form av nyetableringer, patenter og lisenser. I 2005 ble det rapportert 15 nyetableringer med utgangspunkt i instituttens forskningsresultater. Dette var tre mer enn i 2004. 12 av nyetableringene var ved de teknisk-industrielle instituttene. Også tidligere år har det store flertallet av nyetableringer hatt utspring i de teknisk-industrielle instituttene.

Det ble søkt om i alt 163 patenter i 2005, herav 34 i Norge. Patentsøknadene kom i hovedsak fra de teknisk-industrielle instituttene. Instituttene fikk meddelt 23 patenter i 2005.

Det ble solgt 80 nye lisenser i 2005 og de samlede lisensinntektene var på 14,7 mill. kroner. Dette var 246 færre lisenser og 25 mill. kroner mindre i lisensinntekter enn i 2004. De teknisk-industrielle instituttene solgte 70 prosent av lisensene, primærnæringsinstituttene 27 prosent og miljø- og utviklingsinstituttene 3 prosent. Når det gjaldt inntekter fra solgte lisenser, tilfalt 94 prosent de teknisk-industrielle instituttene.

Flere opplysninger om instituttens resultater finnes i tabellene 11 til 13 i vedlegg 3.

4.2.5 Samarbeid nasjonalt og internasjonalt

Nasjonalt samarbeid

Instituttene samarbeider på flere områder med andre forskningsinstitusjoner. Blant samarbeidsformene er bruk av bistillinger, og at forskere for en periode har arbeidsplass ved en annen institusjon. I løpet av 2005 ble det utført 47 årsverk i bistilling av forskere ansatt i hovedstilling ved instituttene. 82 prosent av årsverkene ble utført i universitets- og høgskolesektoren mens 9 prosent av årsverkene ble utført i bistilling i næringslivet eller ved andre forskningsmiljøer. Det var forskere ved de teknisk-industrielle instituttene som utførte flest årsverk i bistilling (24). Forskere med hovedstilling ved andre institusjoner utførte på den annen side 95 årsverk i bistilling ved instituttene. Også her foregikk det meste av utvekslingen med universitets- og høgskolesektoren hvor 83 prosent av forskerne hadde sin hovedstilling, 8 prosent var ansatt i næringslivet og 9 prosent hadde ansettelsesforhold ved andre forskningsmiljøer.

En annen samarbeidsform er at forskere fra en institusjon har sin arbeidsplass ved en annen uten å være lønnet av denne. I 2005 ble det utført 29 årsverk med arbeidsplass ved andre institusjoner av forskere med hovedstilling ved instituttene. Om lag 54 prosent av årsverkene ble utført i universitets- og høgskolesektoren, 27 prosent av årsverkene gjaldt næringslivet mens 19 prosent av årsverkene ble utført ved andre forskningsmiljøer. Ordningen med arbeidsplass praktiseres også motsatt vei, ved at forskere ansatt i andre sektorer har arbeidsplass ved instituttene. I 2005 ble det utført 30 årsverk ved instituttene av personale med hovedstilling annet sted. To tredjedeler av årsverkene ble utført av forskere med hovedstilling ved universiteter og høyskoler, 16 prosent gjaldt forskere ansatt i næringslivet, mens ansatte ved andre forskningsmiljøer sto for 21 prosent av årsverkene.

Ved siden av å tilby arbeidsplass for stipendiater, tilbyr også mange institutter arbeidsplass for hovedfags- og diplomstudenter. I 2005 hadde 395 studenter arbeidsplass ved instituttene, av disse var 47 prosent kvinner. Det var flest studenter ved de teknisk-industrielle instituttene (236) og primærnæringsinstituttene (121). Sammenlignet med 2004 var det en relativ stor nedgang i antallet da 553 hovedfags- og diplomstudenter hadde arbeidsplass ved instituttene.

Forskere ved instituttene bidrar også med veiledning til hovedfags- og doktorgradskandidater. I 2005 var 470 forskere engasjert i slik veiledning. En fjerdedel av veilederne var kvinner. Det var flest veiledere ved de teknisk-industrielle instituttene (212) og primærnæringsinstituttene (172). Sett i forhold til utførte forskerårsverk, var veiledningshyppigheten størst ved primærnæringsinstituttene.

Internasjonalt samarbeid

I 2005 var det 92 gjesteforskere ved instituttene som hadde opphold av 2 måneders varighet eller mer. Forskere som holder gjesteforelesninger eller deltar på kortere seminarer og lignende telles ikke med. Gjesteforskerne oppholdt seg til sammen 371 måneder ved instituttene, noe som gir en gjennomsnittlig lengde på oppholdene på 4 måneder. Til sammen hadde nesten halvparten av gjesteforskerne europeisk bakgrunn, 19 prosent kom fra Asia, 17 prosent kom fra USA og Canada, mens de resterende 14 prosent kom fra andre land. 60 prosent av gjesteforskerne i 2005 hadde opphold ved de teknisk-industrielle instituttene.

I 2005 hadde 78 av de instituttansatte forskningsopphold i andre land av mer enn 2 måneders varighet. Til sammen varte oppholdene 416 måneder. Hvert opphold varte i gjennomsnitt i 5,3 måneder. De fleste utenlandsoppholdene, 42 prosent, gikk til USA og Canada, og nesten like

mange, 40 prosent, dro til et europeisk land. Det var flest forskere ved de teknisk-industrielle instituttene som hadde utenlandsopphold i 2005 (52 personer).

For flere opplysninger om instituttene samarbeidsrelasjoner vises det til tabellene 14 til 16 i vedlegg 3.

4.2.6 Prosjektportefølje

Samlet arbeidet instituttene med 17 208 prosjekter i 2005. Antall rapporterte prosjekter ble dermed redusert med 974 prosjekter sammenlignet med 2004. Prosjektporteføljen hadde et samlet volum på 5,3 milliarder kroner. Nesten halvparten av prosjektene (47 prosent) hadde en ramme på inntil 100 000 kroner, men disse prosjektene utgjorde på sin side bare 6 prosent av totalvolumet målt i kroner. Noe under en tredjedel (30 prosent) av prosjektene hadde en ramme på mellom 101 000-500 000 kroner, og disse utgjorde 19 prosent av volumet. Prosjekter i størrelsen 501 000-2 000 000 utgjorde 16 prosent av antall prosjekter, men sto i volum for om lag en tredjedel (31 prosent). 7 prosent av prosjektene var større enn 2 mill. kroner, men i volum utgjorde disse hele 44 prosent av prosjektenes samlede volum. Den relative fordelingen på størrelseskategorier har vist en del variasjoner fra år til år, men det kan se ut til at instituttene med tiden har fått færre av de minste prosjektene og flere større prosjekter.

Det vises til tabell 17 i vedlegg 3.

4.3 Evalueringer og andre strategiske tiltak

I løpet av 1990-tallet gjennomførte Forskningsrådet en meget omfattende evaluering av de fleste institutter som omfattes av Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Resultatene av evalueringene viser at FoU-virksomheten ved instituttene i stor grad holder et godt nivå, og at virksomheten i det vesentlige er godt tilpasset markedets behov. Forskningens samfunnsmessige relevans og kundenes tilfredshet vurderes som god. Samtidig peker evalueringene på utfordringer og forhold som bør forbedres i instituttene virksomhet: Kvaliteten på instituttene forskning varierer og den vitenskapelige publiseringen bør styrkes. Samarbeidet, både instituttene imellom og med UoH-sektoren, er ikke godt nok utviklet.

Forskningsrådet har begrensede finansielle rammer og frihetsgrader til å foreta reelle langsiktige bevilgninger til instituttene, slik at evalueringene i begrenset grad har ført til omprioritering av midler. Inntil videre er det ikke satt i gang eller planlagt satt i gang en ny, større runde med instituttevalueringer. I Forskningsmeldingen, St. meld. nr 20 (2004-2005) "Vilje til forskning", går det fram at i den videre utvikling av Forskningsrådets instituttevalueringer bør spørsmål som angår sektoren som helhet og betydning av virksomheten få økt oppmerksomhet. Det må også legges til grunn at instituttene i økende grad opererer på et internasjonalt oppdragsmarked, og at norske institutter konkurrerer med og måles mot institusjoner i andre land. Også instituttevalueringene bør tildeles større vekt ved tildeling av midler fra Forskningsrådet.

Miljø- og utviklingsinstituttene

Det har ikke vært gjennomført evalueringer av noen av miljø- og utviklingsinstituttene i 2005. Det ble imidlertid vedtatt å evaluere utviklingsforskningen i Norge og CMI. Dette arbeidet startet opp i 2006.

Byggingen av Forskningscenteret for miljø og samfunn (CIENS) i tilknytning til Forskningsparken i Gaustadbekkdalen startet i 2005. Senteret vil være innflyttingsklart høsten 2006. CIENS består av åtte institusjoner – CICERO, NIBR, NILU, NIVA, NINA, TØI, METOS ved Institutt for geofag ved Universitetet i Oslo og forskningsavdelingen ved Meteorologisk institutt - som samarbeider om felles lokaler, men vel så viktig er samarbeidet om et forskningsfellesskap. I 2005 ble det utarbeidet et felles forskningsprogram og handlingsplan, SACRE, som omfatter samarbeid mellom institusjonene og berørte universitetsinstitutter innenfor grunnforskning, anvendt forskning, innovasjon og nyskaping. Forskningsrådet har bidratt med rundt 20 mill. kroner til bygget og 2,5 mill. kroner til utviklingen av SACRE.

Miljøinstituttene opprettet i 2002 Miljøalliansen, et samarbeidsselskap for miljøinstituttene som skal fremme miljøforskningen på tvers av instituttene. Miljøalliansen arbeidet i 2005 med fellessaker for miljøinstituttene, blant annet EU-saker, og var aktiv som høringsinstans for instituttprosjektet i Forskningsrådet.

Primærnæringsinstituttene

Evalueringen av fiskeriforskningsinstituttene i 2001 medførte at ressursforskningen ved Fiskeriforskning ble overført til Havforskningsinstituttet som etablerte en egen avdeling i Tromsø. Fiskeridirektoratets Ernæringsinstitutt ble skilt ut fra Fiskeridirektoratet og etablert som et ordinært forvaltningsorgan under Fiskeridepartementet med navnet Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES). Sildolje- og sildemelindustriens forskningsinstitutt (SSF) gikk inn som en egen avdeling i Fiskeriforskning. Forskningselskapet Norconserv AS ble etablert fra mai 2003 med Fiskeriforskning som en av eierne. I 2005 har det utenom arbeidet med Blå Grønn Matallianse (jf. nedenfor) ikke vært gjennomført nye evalueringer eller andre strategiske tiltak for fiskeriforskningsinstituttene.

Systemevalueringen av landbruksforskningen i 2001 gav anbefalinger om organiseringen av forskning og relevant høyere utdanning på landbrukssektoren. Som en oppfølging av denne er det vedtatt å opprette det nye instituttet Bioforsk, som samler Jordforsk, Planteforsk og NORSØK til en organisasjon fra 1. januar 2006. Det er videre vedtatt å slå sammen Skogforsk og Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS) til en ny kunnskapsinstitusjon med navnet Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap) fra 1. juli 2006. Både Bioforsk og Skog og landskap er forvaltningsorganer med særskilte fullmakter.

Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet oppnevnte høsten 2003 en styringsgruppe som fikk i oppdrag å foreta en gjennomgang av de respektive sektorenes forskningsinstitutter for å få fram strukturelle tiltak som kan gi økt synergi. Som en følge av denne "Blå-grønne matalliansen" er det vedtatt å omstrukturere forskningsinstituttene innenfor matsektoren. Det er vedtatt organisering i et forskningskonsern bygd på et morselskap (holdingselskap) i Tromsø med tre datterselskaper (Tromsø, Ås og Bergen). Målet med omorganiseringen er å skape rammevilkår for arbeidsdeling og tett forskningsfaglig samarbeid mellom de fiskeri- og havbruksfaglige og landbruksfaglige forskningsmiljøene. De institutter som omfattes av dette er AKVAFORSK AS, Fiskeriforskning AS, Matforsk AS, Norconserv AS samt relevant næringsrettet FoU-virksomhet ved forvaltningsinstituttene Havforskningsinstituttet, NIFES og Veterinærinstituttet.

I forbindelse med behandlingen av St. prp. nr. 65 (2004-2005) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2005 inkludert folketrygden* ble det vedtatt å opprette et interimsselskap med arbeidsnavnet NOFIMA AS (Norsk fiskeri- og matforskning).

Hovedoppgaven til dette selskapet er å forberede etableringen av holdingsselskapet og datterselskapene innenfor de skisserte rammer og føringer. Etter regjeringsskiftet høsten 2005 ble prosessen med etableringen forsinket, men på ekstraordinær generalforsamling 5. mai 2006 ble det valgt styre for interimsselskapet. Styret er nå i gang med arbeidet med å forberede grunnlaget for etableringen av det endelige holdingsselskapet med datterselskaper. Det tas sikte på at konsernet skal være operativt fra 1. januar 2007.

De samfunnsvitenskapelige instituttene

I 2005 ble et gjennomført en evaluering av Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) på oppdrag av daværende Barne- og familiedepartementet. Formålet med evalueringen var å

- vurdere instituttets virksomhet i forhold til formålsparagrafen
- bidra til økt kvalitet og relevans i instituttets virksomhet
- bidra til læring og egenutvikling ved instituttet.

Evalueringsutvalget skriver i sin rapport at de har fått et positivt inntrykk av SIFO som samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt. Deler av instituttets vitenskapelige produksjon holder et høyt nivå. Forskningsresultatene har god relevans og tillit blant brukerne. Som vist i tidligere evalueringer av andre institutter har også SIFO et forbedringspotensiale ved

- økt internasjonal publisering
- styrking av den forskningsfaglige kvaliteten
- forbedring av kvalitetssikringssystemet.

I Forskningsmeldingen, St. meld. nr 20 (2004-2005) "Vilje til forskning" uttrykker Regjeringen at Forskningsrådet skal foreta en gjennomgang av de samfunnsvitenskapelige instituttene som arbeider innenfor områdene arbeids- og sosialpolitikk og utenriks- og sikkerhetspolitikk.

I bestillingsbrevet fra daværende Utdannings- og forskningsdepartementet av 8. september 2005 går det fram at gjennomgangen bør ha et systemperspektiv med vekt på hensiktsmessighet og robusthet snarere enn et institusjonsperspektiv. Herunder skal gjennomgangen kartlegge og vurdere arbeidsdeling, samarbeids- og konkurranseforhold mellom instituttene som arbeider på de nevnte forskningsfelt og mellom instituttene og universitets- og høyskolesektoren med randsoneinstitutter.

Arbeidet med gjennomgangen av de samfunnsvitenskapelige instituttene skal avsluttes innen utgangen av 2006.

De teknisk-industrielle instituttene

Det har ikke vært gjennomført evalueringer av noen av de teknisk- industrielle instituttene i 2005.

Fra 1. januar 2006 inngår Byggforsk i et nytt konsernområde i SINTEF – SINTEF-Byggforsk AS. Det nye fusjonerte instituttet får 280 ansatte hvorav 150 fra Byggforsk og 130 fra SINTEF. Den samfunnsvitenskapelige delen av Byggforsk blir overført til NIBR.

Fra samme dato ble alle forsknings- og laboratorieaktiviteter i Stiftelsen Rogalandsforskning overført til et nytt forskningsinstitutt: International Research Institute of Stavanger AS – IRIS. Det nye instituttet eies av Rogalandsforskning og Universitetet i Stavanger.

5 Vurdering av utviklingen

De senere årene har instituttsektoren gjennomgått store endringsprosesser. Den offentlige finansieringen ble reformert i 1994 gjennom etableringen av Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. En rekke institutter har vært gjennom omorganiseringer. Flere institutter er nå ferdig med eller inne i prosesser hvor de omdannes til aksjeselskaper. Til tross for reformer og målsettinger om økt FoU-innsats, viser statistikken at i forhold til lønns- og prisutviklingen har instituttsektorens omfang av FoU-tjenester stagnert. Dessuten sliter flere institutter økonomisk.

Instituttene ulike vilkår gjør det vanskelig å gi en samlet vurdering av utviklingen i sektoren. Situasjonen for de enkelte institutter varierer ofte mer etter hvilken tilknytningsform de har til et departement enn hvilken gruppe institutter de tilhører.

Instituttene blir stilt overfor stadig høyere krav om markeds- eller brukerretting av tjenestene. Instituttene forventes på den ene siden å være brukerrettet, beslutningsrelevant og markedsorientert. På den annen side forventes de å utføre langsiktig forskning, drive kompetansebygging og bidra til forskerutdanning. En slik situasjon kan oppleves problematisk, både på sektor-, institutt- og individnivå. Forskningsmeldingen, St. meld. nr 20 (2004-2005) "Vilje til forskning", slår likevel fast at "instituttene funksjoner og oppgaver vanskelig kan overlates til andre bedrifter og kunnskapsinstitusjoner uten at dette vil svekke innovasjonssystemets totale evne til å frembringe relevant kompetanse og kunnskap."

Økonomi

Forskningsinstituttene hadde samlede driftsinntekter på nærmere 6,8 milliarder kroner i 2005. Instituttene har samlet hatt en nominell vekst i inntektene på 36 prosent siden 1997. I samme periode har lønns- og prisveksten i sektoren også vært på om lag 36 prosent, slik at det ikke har vært noen realvekst i instituttene inntekter.

Til tross for at instituttene i 2005 økte sine driftsinntekter med til sammen 303 mill. kroner fra 2004 og driftsresultatet var på 49 mill. kroner viser statistikken en negativ trend i instituttene driftsresultat. Både miljø- og utviklingsinstituttene og de samfunnsvitenskapelige instituttene hadde samlet sett et negativt driftsresultat i 2005 på nærmere 5 mill. kroner. Primærnæringsinstituttene gikk i null, mens de teknisk-industrielle instituttene hadde et positivt driftsresultat på 38 mill. kroner. Blant alle instituttgrupper har det imidlertid vært mange røde tall de siste årene. Den negative utviklingen i instituttene driftsresultat reiser spørsmål om hvorvidt enkelte institutter er tilstrekkelig robuste i forhold til svikt i oppdragsmarkedet og faglig og oppdragsmessig kapasitet.

De instituttene som mottar basisbevilgninger direkte fra et departement, har fortsatt langt høyere andel basisbevilgninger enn de som får basisbevilgninger via Forskningsrådet. Det er ikke etablert tydelige prinsipper som begrunner ulikhetene. Det fragmenterte finansieringsmønsteret reduserer Forskningsrådets muligheter til å følge opp instituttpolitikken gjennom tildeling av basisbevilgning og påvirke utviklingen i instituttsektoren, samtidig som det bidrar til at instituttene får ulik evne til å konkurrere i markedet. I årene framover forventes det en bedring i denne situasjonen ved at Forskningsmeldingen, St. meld. nr 20 (2004-2005) "Vilje til forskning", har slått fast at som hovedprinsipp skal basisbevilgninger til forskningsinstitutter kanaliseres via Forskningsrådet og tildelingen av grunnbevilgning skal være resultatbasert og foretas ut fra indikatorer for kvalitet og relevans.

Sammenlignet med 1997 er det små endringer i inntektsstrukturen for instituttene samlet.

Deltakelse i EU-prosjekter

Forskningsmeldingen slår fast at forskningsmarkedet blir stadig mer internasjonalt. Dette gir nye utfordringer for de norske forskningsinstituttene. Oppdragsinntekter fra utlandet har økt jevnt og utgjør nå 15 prosent av instituttene driftsinntekter. Selv om norske institutter mottar en lavere andel basisbevilgninger enn institutter i Danmark, Nederland, Tyskland og Sverige, har de klart å takle den internasjonale konkurransen. Instituttene har aktivt utnyttet de muligheter som ligger i EUs 6. rammeprogram. Ved utgangen av 2005 hadde rundt 700 prosjekter norsk deltakelse. Instituttene deltok i 35 prosent av prosjektene. Deltakelsen er først og fremst knyttet til forskningsprosjekter av typen IP og STREP, der instituttene kan mottatt inntil 50 prosent støtte fra EU og en samfinansiering fra Forskningsrådet på ytterligere 25 prosent.

Den gjennomsnittlige uttellingen for søknader til EUs 6. rammeprogram er 18 prosent. I prosjekter med norsk deltakelse ligger uttellingen på rundt 28 prosent. Prosjekter hvor primærnæringsinstitutter deltok hadde en uttelling på 40 prosent, miljø- og utviklingsinstituttene 39 prosent, de samfunnsvitenskapelige instituttene 34 prosent, mens prosjekter hvor de teknisk-industrielle instituttene deltok hadde en uttelling på 29 prosent. Det er imidlertid bare et begrenset antall av instituttene i de ulike gruppene som utnytter EU-forskningen for å styrke kvaliteten i egen forskning og posisjonere seg i et internasjonalt oppdragsmarked.

Instituttene prosjektportefølje

Prosjektporteføljen ved forskningsinstituttene domineres av små prosjekter. I 1997 var 62 prosent av prosjektene på under 100 000 kroner, men dette var redusert til 47 prosent i 2005. I perioden har lønns- og prisveksten i forskningssektoren økt med rundt 36 prosent. Dette innebærer at arbeidsmengden som kan legges i et prosjekt på 100 000 kroner er redusert med 36 prosent i forhold til 1997.

Oppdragsinntektene på prosjekter under 100 000 kroner utgjorde likevel bare 7 prosent av de totale inntekter i 1997 og 6 prosent i 2005. På inntektssiden er det de store prosjektene – de over 2 mill. kroner – som veier tyngst. I 2005 utgjorde de 44 prosent av de totale inntekter.

Forskningsrådet følger utviklingen i prosjektporteføljen nøye, og ser en blanding av små og store oppdrag som gunstig og nødvendig. Det kan imidlertid være ønskelig med en høyere andel langsiktige prosjekter av hensyn til å styrke forskningens kvalitet og personalets kompetanse. Ikke minst når det gjelder internasjonal publisering er langsiktighet og mulighet til fordypning og spesialisering en forutsetning. Det kan se ut til at instituttene med tiden har fått færre av de minste prosjektene og flere større prosjekter.

Personale og kompetanse

Det ble utført nærmere 6900 årsverk ved instituttene i 2005. Antall årsverk i instituttsektoren er blitt redusert med rundt 400 siden 1997. Det har vært en liten økning i antall forskerårsverk, mens øvrig personale er redusert. Andelen forskerårsverk økte i perioden 1997-2005 fra 56 til 64 prosent.

I 2005 ble 30 prosent av forskerårsverkene utført av kvinner. Kvinneandelen har steget jevnt siden 1997 da den var 24 prosent. Kvinneandelen blant forskerne varierer riktignok sterkt mellom instituttgruppene – fra rundt 20 prosent ved de teknisk-industrielle instituttene til 43

prosent ved de samfunnsvitenskapelige instituttene i 2005, men andelen har økt innenfor alle områder. Forskningsrådet vurderer dette som positivt.

Når det gjelder forskerpersonalets kompetanse, viser tallene en entydig positiv utvikling innenfor alle instituttområdene. Antallet ansatte med doktorgrad har steget jevnt siden 1997 da det var 0,29 forskere med doktorgrad per forskerårsverk. I 2005 var tallet 0,40 – en liten reduksjon fra 2004. Forskningsrådet anser at den betydelige økningen i antall ansatte med doktorgrad viser at forskningsinstituttene prioriterer kompetanseheving og kvalitetssikring.

Mobilitet og samarbeid

Stabiliteten i forskningssektoren gir seg uttrykk i relativt liten mobilitet i forhold til næringsliv, UoH-sektor og andre forskningsinstitutter når det gjelder forskerårsverk. Samlet avgang og tilvekst til disse sektorene var 9 prosent av totalt antall forskerårsverk i 2005, det samme som i 1997. De lave mobilitetstallene kan tyde på at dynamikken i forskningssystemet er mindre enn ønskelig.

Når det gjelder bruk av bistillinger, samt forskere som har arbeidsplass ved en annen institusjon for en periode, utgjør all samlet utveksling mellom forskningsinstitusjonene og UoH, andre forskningsinstitusjoner og næringslivet bare 5 prosent. Forskningsrådet anser det som ønskelig med en større andel årsverk i slike stillinger, særlig når det gjelder midlertidige opphold i næringslivet.

Det er fremdeles lite internasjonalt samarbeid i form av utenlandsopphold for norske forskere og relativt få utenlandske forskere har opphold i Norge. På sikt er Norge avhengig av å ha flinke forskere med et godt internasjonalt nettverk. Flere norske forskere bør få mulighet til lengre opphold ved utenlandske institusjoner. SIPene bør kunne utnyttes mer aktivt til økt internasjonalisering.

Forskningsrådet anser det som viktig å øke omfanget av utenlandske gjesteforskere og gjøre det mer attraktivt for utenlandske forskere å komme til Norge.

Resultater

I dialogen med instituttene har Forskningsrådet fokusert på nødvendigheten av å publisere i tidsskrifter med referee da dette er en hyppig anvendt indikator på forskningens kvalitet. Instituttene har tatt dette på alvor og har på ulike måter stimulert forskerstaben til å publisere. Blant annet har flere institutter innført incentivordninger for vitenskapelig publisering. Forskningsrådets praksis med å kreve formidlingsplaner i programmer, SIPer og prosjekter har også bidratt til å styrke instituttenes fokus på publisering.

Det har vært en positiv utvikling i antall artikler med referee de siste årene. Det ble til sammen publisert 1840 artikler i tidsskrifter med referee i 2005. 90 prosent av artiklene ble publisert i internasjonale tidsskrifter.

Vedlegg I

Medisin- og helseinstituttene

SINTEF Helse

Instituttets hovedformål og hovedområder

SINTEF Helse skal fremme forskning og utvikling for helsesektoren, i tett samarbeid med brukere av helsetjenester, helsesektoren, industri og relevante universitets- og høyskolemiljøer. Brukerens opplevelse av egen situasjon og av helsetjenestene skal stå sentralt i arbeidet vårt. Forskningsinstituttet skal styrke forskning, undervisning og forskningsformidling, yte tjenester til offentlig forvaltning, samt styrke næringslivets konkurranseevne ved å bidra til industriell virksomhet og innovasjon.

SINTEF Helse er en viktig leverandør av kunnskap til helsemyndighetene både sentralt og regionalt SINTEF Helse organiserer forskningsaktivitetene rundt disse fire områdene: medisinsk teknologi, helsetjenesteforskning, registerdrift og klassifisering og forebyggende helsearbeid.

Faglige høydepunkter i 2005 for SINTEF Helse

Psykisk helse for barn og unge

SINTEF Helse har gjennomført en rekke studier av hvordan tjenester og tiltak fungerer for barn og unge i psykisk helsevern. Et av målene er å studere virkninger av Opptappingsplanen for psykisk helse i forhold til disse brukergruppene.

I ett prosjekt har vi undersøkt omfanget av barn og unge med psykiske problemer som er brukere av de kommunale hjelpeinstansene. Vi har studert karakteristika ved brukerne og det tilbudet de får, og sett på eventuelle endringer i dette i løpet av planperioden. I tillegg har vi studert faktorer som kan påvirke tilgjengeligheten til tjenestene, som hvordan samordningen og samarbeidet fungerer mellom tilstøtende tjenester innen kommunen og mellom de ulike forvaltningsnivåene. Første delprosjekt er gjennomført og resultatene danner grunnlag for oppfølging og evaluering av opptappingsplanen for det psykiske helsearbeidet som utføres i kommunene i løpet av de fire neste år av planperioden.

Prosjektet "Tilgjengelighet til tjenester for barn og unge" gjennomføres på oppdrag fra Norges forskningsråd og Sosial- og helsedirektoratet.

I tillegg har vi på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet levert Kunnskapsstatus om det samlede tjenestetilbudet for barn og unge. Denne rapporten presenterer forskning og dokumentasjon relatert til helhet i tjenester for barn og unge. Utredningen ser spesielt på kommunale tjenester til barn og unge med problemer eller som er i risikosituasjon for å utvikle problemer. Dette er brukergrupper som gir de ulike etatene særlige utfordringer i forhold til å skulle samordne og koordinere forebyggende aktivitet og tjenestetilbud. Felles for disse gruppene barn og unge er at de har behov for tiltak fra flere tjenester. De er eksempler på brukergrupper som gir etater som skole, sosial/helse, fritid/kultur, videregående skole, politi og påtalemyndighet, særlige utfordringer i forhold til å skulle samordne og koordinere forebyggende aktivitet og tjenestetilbud.

"Kunnskapsstatus om det samlede tjenestetilbudet for barn og unge" er utarbeidet på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet.

Smarte tekstiler og klær

Framtida for europeisk tekstil- og bekledningsindustri ligger i mer intelligente produkter med smarte funksjoner. Denne utviklingen er ikke mulig uten tverrfaglig samarbeid mellom ulike fagområder. SINTEF er en sentral aktør i et europeisk nettverk for SmartWear, der vi bidrar i prosessen med tverrfaglig kunnskap innen fysiologi og produktdesign, elektronikk og informasjonsteknologi, materialer og kjemi.

SmartWear er intelligente tekstiler og bekledning med innebygd teknologi. Intelligente tekstiler er tekstilfibre og materialer som forandrer egenskaper på grunn av definerte miljøpåvirkninger.

Bekledningen kan også ha ny funksjonalitet gjennom innebygd teknologi i klærne. Utviklingen innen elektronikk og IKT gjør at funksjonalitet kan bygges inn i tekstilene og gi bekledning ny funksjonalitet ved at bekledningen kan sende og motta og data, samt lagre og analysere og vise informasjon. Utviklingen innen nanoteknologi åpner for nye anvendelser og produkter på dette området.

SmartWear planlegges brukt i en lang rekke sammenhenger: fysiologisk og medisinsk overvåking av pasienter, beskyttelsesklær for kirurger og annet helsepersonell, sport og fritidsklær med innebygd elektronisk utstyr samt personlig verneutstyr for brannfolk.

SINTEF er med i et nordisk samarbeidsprosjekt Nordic Centre of Excellence for Smart Textiles and Wearable Technology (NEST). SmartWear er vedtatt som faglig konsernsatsing i SINTEF for perioden 2005-2008.

Statistikk om funksjonshemmede og levekår i utviklingsland

Pålitelige data er avgjørende for å kunne planlegge tiltak for å bedre levekårene blant funksjonshemmede. Slike data mangler i mange land, særlig i utviklingsland. SINTEF Helse har de siste fem årene gjennomført nasjonale levekårstudier i en rekke land i det sørlige Afrika.

Levekårstudiene bygger på definisjonen av funksjonshemming slik den presenteres i International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Her beskrives funksjonshemming som personers praktiske problemer med å utføre daglige gjøremål og deres behov for hjelpemidler og tiltak.

Studiene er unike fordi de involverer funksjonshemmede og deres organisasjoner direkte i hele forskningsprosessen, gjennom utvikling av spørreskjema, gjennomføring av intervjuer og datainnsamling og bearbeiding og analyse av dataene. I hvert land har rapportene fått stor offentlig oppmerksomhet, og vil danne grunnlag for utvikling av landenes politikk i forhold til funksjonshemmede.

"Levekårstudiene" i Zimbabwe, Namibia, Malawi og Zambia er gjennomført i tett samarbeid med sørafrikanske og norske brukerorganisasjoner. Studiene er finansiert av Atlas-alliansen og Norad, samt helsemyndighetene i hvert av landene. I tillegg har NFR og det sørafrikanske forskningsrådet finansiert en tilvarende levekårstudie i to provinser i Sør-Afrika.

Omtale av SINTEF Helse finnes også i delrapporten for de teknisk-industrielle instituttene.

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)

Hovedformål, forskningsfelt, arbeidsoppgaver og resultater

Statens arbeidsmiljøinstituttets hovedmål er å skape og formidle kunnskap om sammenhengen mellom arbeidsliv og helse. Ut fra tilgjengelig kunnskap skal instituttet vurdere risikofaktorer i norsk arbeidsliv og foreslå forebyggende tiltak. Som virkemidler legges det vekt på forskning, på informasjon og undervisning, og på service, utredning og rådgivning.

Instituttet publiserer i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med referee-bedømming, og har hatt en stabilt høy vitenskapelig produksjon de siste årene. I 2006 ble det publisert 41 originalartikler og 3 oversiktartikler i tidsskrift med fagfellellevurderinger. Forskerne foreleser på universiteter og høyskoler, og holder foredrag for forskningsmiljøer og andre målgrupper, både nasjonalt og internasjonalt. Flere av forskerne er veiledere for master- og PhD-studenter ved flere av landets universiteter.

STAMI har i 2005 utarbeidet ny faglig strategi for de kommende 10 år. Instituttet står foran et generasjonsskifte i denne perioden, på lik linje med de fleste andre forskningsinstitusjoner i Norge. Det er kritisk at en stor del av instituttets nøkkelmedarbeidere vil fratre i løpet av strategiperioden, men god forberedelse og langsiktig strategisk planlegging vil legge godt til rette for instituttets faglige kvalitet også i fremtiden. På denne annen side legger frihetsgradene man får ved naturlig avgang for flere av instituttets medarbeidere i årene foran oss godt til rette for å gjennomføre strategiske grep ved nyansettelser på nye kompetansefelt hvor det er avdekket forskningsbehov.

Forskning ved STAMI skal ha relevans for arbeid og helse. STAMI skal gjennom relevant, effektiv og kvalitetssikret forskning på høyt internasjonalt nivå gi vitenskapelige bidrag innenfor instituttets virkefelt. Instituttet skal legge vekt på å utnytte sin faglige bredde i tverrfaglige og flerfaglige forskningsprosjekter.

STAMIs styrke og fortrinn er at man har flerfaglig metodebredde og infrastruktur som dekker:

- epidemiologi
- eksponeringskarakterisering på arbeidsplasser og i eksperimentelle laboratoriestudier
- kjemiske, fysiologiske, biologiske, molekylærbiologiske og psykologiske målinger
- humanmodeller og dyremodeller

STAMI skal bygge videre på disse fortrinn, og har følgende prioriterte forskningsfelter: Følgende forskningsfelter er prioritert:

Eksposeringer i arbeidslivet

- psykologiske, sosiale og organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer
- kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer
- muskelskjelettbelastninger

Mekanismer for arbeidsrelaterte helseeffekter

- biologiske, fysiologiske og kjemisk/biokjemiske mekanismer
- psykologiske mekanismer
- sosiale mekanismer

- individuell følsomhet

Helseeffekter

- muskelskjelettlidelser
- luftveissykdommer
- effekter på sentralnervesystemet
- hjerte- og karsykdommer
- kreftsykdommer

Høydepunkter i 2005

Eksponeringskartlegging og studie av lungefunksjon etter innføring av røykfrie serveringssteder

Mulige helseskader og ubehag med bakgrunn i eksponering for passiv røyking blant ansatte ved serveringssteder var en av hovedmotivasjonene for innføring av "Lov om vern mot tobakkskader" den 1. juni 2004. Prosjektet ble rapportert i 2005. Instituttet gjennomførte i anledning av lovendringen en oppfølgingsundersøkelse av lungefunksjon, eksponering og nedbrytningsprodukter av nikotin i urinen hos ansatte i bransjen. Studien ble gjennomført ved 13 serveringssteder, og 93 ansatte ble undersøkt før og etter lovendringen. En betydelig bedring av luftkvaliteten ved serveringsstedene ble påvist etter innføring av røykfrie serveringssteder. Mengden av partikler/støv i inneluften på serveringsstedene var etter reformen på nivå med i kontorbygg i Oslo. Lavere konsentrasjoner av nedbrytningsprodukter av nikotin i urinen blant de ansatte påvist etter reformen. Videre ble bedret lungefunksjon blant de ansatte påvist. Dette var spesielt fremtredende hos personell som var ikke-røykere. To vitenskapelige artikler er akseptert for publisering, en tredje er under utarbeidelse.

Helse i barneårene og senere deltakelse i arbeidslivet

Instituttet har i 2005 arbeidet med flere prosjekter for bedre forståelse av forhold som kan ha betydning for utstøtning fra arbeidslivet samt for oppfyllelsen av intensjonen om et mer inkluderende arbeidsliv. I ett prosjekt undersøker vi betydningen av oppveksten for senere arbeidsdeltakelse, pensjonering og sykefravær ved å sammenstille og analysere tilgjengelige data på sosiale oppvekstvilkår og tidlige helseforhold. Data helt fra fødselen av er innhentet fra en serie forskjellige registre for alle 626 928 levende fødte i perioden 1967-76. Studien viser at personer med kronisk sykdom i barneårene ikke oppnår den utdanning, yrkesaktivitet og inntekt som de har potensial for vurdert ut i fra evnenivå og utdanning. Eksempelvis har personer som har mottatt stønad lavere utdanning enn andre med samme evnenivå. Dette gjelder særlig de med psykisk diagnose, nevrologisk sykdom eller misdannelser.

Yrkesaktiviteten for de som har mottatt stønad var også lavere enn for de som ikke har mottatt stønad, også for de samme utdanningsnivå. Forskjellene var imidlertid størst for de med lavest utdanning. Pensjonsgivende inntekt var redusert for dem med stønad i forhold til andre med samme utdanning. Flere vitenskapelige publikasjoner er under utarbeidelse.

PAH-eksponering, kjønnsforskjeller og lungekreft

STAMI har i 2005 videreført arbeidet med å undersøke om kvinner og menn reagerer ulikt på kjemisk eksponering. Prosjektet har til formål å belyse om kvinner og menn har ulik evne til å omsette PAH-forbindelser, noe som blant annet kan ha betydning for kjønnsforskjeller med hensyn på kjemisk helserisiko for denne stoffgruppen. Våre funn indikerer at kvinner har høyere nivå av PAH-aktivering (omdanning av PAH-forbindelser til enda mer kreftfrem-

kallende og potente nedbrtyningsstoffer som et ledd i kroppens egenutskillelse av fremmedstoffene) som fører til høyere nivå av DNA-skader og mutasjoner (initiering av kreftutvikling). Resultatene kan betegnes som et gjennombrudd i den mekanistiske forståelsen av hvordan omsetting av PAH-stoffer i lunge reguleres. En vitenskapelig publikasjon er i 2005 akseptert for vitenskapelig publisering. Et doktorgradstudium, et hovedfagstudium og en mastergradoppgave ble avsluttet med grunnlag i dette prosjektet i 2005.

Vedlegg 2

**Forskningsinstituttene etter
hovedgruppering og
ansvarlig departement**

Tabell 1 Oversikt over institutter som omfattes av tallmaterialet. Status per 31.12.2005

Primærnæringsinstitutter

Basisbevilgning fra Norges Forskningsråd	Forkortelse	Statlig bevilgningsansvar	Rettslig status
INSTITUTT FOR AKVAKULTURFORSKNING AS	AKVAFORSK	Landbruks- og matdepartementet	Aksjeselskap
NORSK INSTITUTT FOR LANDBRUKSØKONOMISK FORSKNING	NILF	Landbruks- og matdepartementet	Statlig
NORSK INSTITUTT FOR PLANTEFORSKING	PLANTEFORSK	Landbruks- og matdepartementet	Statlig
NORSK INSTITUTT FOR SKOGFORSKNING	SKOGFORSK	Landbruks- og matdepartementet	Statlig
NORSK SENTER FOR BYGDEFORSKNING	Bygdeforskning	Landbruks- og matdepartementet	Stiftelse
NORSK SENTER FOR ØKOLOGISK LANDBRUK	NORSØK	Landbruks- og matdepartementet	Stiftelse
VETERINÆRINSTITUTTET	Veterinærinstituttet	Landbruks- og matdepartementet	Statlig
NORCONSERV AS	NORCONSERV AS	Fiskeri- og kystdepartementet	Aksjeselskap
NORSK INSTITUTT FOR FISKERI- OG HAVBRUKSFORSKNING AS	Fiskeriforskning	Fiskeri- og kystdepartementet	Aksjeselskap
SINTEF FISKERI OG HAVBRUK AS	SINTEF Fiskeri og havbruk	Fiskeri- og kystdepartementet	Aksjeselskap
Basisbevilgning direkte fra departement			
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET	Havforskningsinstituttet	Fiskeri- og kystdepartementet	Statlig
NASJONALT INSTITUTT FOR ERNÆRINGS- OG SJØMATFORSKNING	NIFES	Fiskeri- og kystdepartementet	Statlig
Basisbevilgning ved offentlige avgifter			
MATFORSK AS		Landbruks- og matdepartementet	Aksjeselskap
Samfunnsvitenskapelige institutter			
Basisbevilgning fra Norges Forskningsråd			
AGDERFORSKNING	Agderforskning AS	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
MØREFORSKING	Møreforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORDLANDSFORSKNING	Nordlandsforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORD-TRØNDELAGSFORSKNING	Nord-Trøndelagsforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORUT NIBR FINNMARK AS	NORUT NIBR Finnmark AS	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
NORUT SAMFUNNSFORSKNING AS	NORUT Samfunnsforskning AS	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
ROGALANDSFORSKNING - SAMFUNN	Rogalandsforskning - samfunn	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
STIFTELSEN ØSTFOLDFORSKNING	Østfoldforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
TELEMARSKFORSKING - BØ	Telemarksforskning - Bø	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
TELEMARSKFORSKING - NOTODDEN	Telemarksforskning - Notodden	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
VESTLANDSFORSKING	Vestlandsforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
ØSTLANDSFORSKNING	Østlandsforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse

Teknisk industrielle institutter**Basisbevilgning fra Norges Forskningsråd**

	Forkortelse	Statlig bevilgningsansvar	Rettslig status
CHRISTIAN MICHELSEN RESEARCH AS	CMR	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK	IFE	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORGES BYGGFORSKNINGSINSTITUTT	BYGGFORSK	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORGES GEOTEKNISKE INSTITUTT	NGI	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORSAR	NORSAR	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORSK MARINTEKNISK FORSKNINGSINSTITUTT A/S	MARINTEK	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
NORSK REGNESENTRAL	NR	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
NORUT INFORMASJONSTEKNOLOGI AS	NORUT IT	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
NORUT TEKNOLOGI AS	NORUT Teknologi	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
ROGALANDSFORSKNING	RF	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
SINTEF ENERGIFORSKNING A/S	SINTEF Energiforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
SINTEF PETROLEUMSFORSKNING A.S	SINTEF Petroleumsforskning	Nærings- og handelsdepartementet	Aksjeselskap
STIFTELSEN FOR INDUSTRIELL OG TEKNISK FORSKNING VED NTH -	SINTEF	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse
TELEMARK TEKNISK-INDUSTRIELLE UTVIKLINGSSENTER	TELTEK	Nærings- og handelsdepartementet	Stiftelse

Vedlegg 3

Tabeller

Tabell 2 Driftsresultat, inntekter og driftskostnader etter ansvarlig departement ¹⁾. 2005 ²⁾

Departement	Driftsresultat			Basisbevilgning				Oppdragsinntekter			Driftskostnader ⁵⁾		
	Totalt	Andel av drifts-	Drifts-inntekter ³⁾	Grunn-bevilgning	Strategiske institutt-program	Totalt	Basisbevil.	Andre generelle bevilgninger	Totalt	Andel av driftsinnt.	Andre inntekter ⁴⁾	Totalt	Herav utført av andre
		inntekter					andel av driftsinnt.						
Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	
Arbeids- og sosialdepartementet	10,9	7%	164,2	110,4	1,4	111,9	68%	0,0	52,3	32%	0,4	153,2	3,1
Barne- og familiedepartementet	-0,1	0%	34,9	22,7	0,0	22,7	65%	0,0	12,3	35%	0,0	35,0	1,1
Fiskeri- og kystdepartementet	-2,2	0%	1016,9	29,9	42,1	72,0	7%	428,0	516,9	51%	7,6	1019,1	76,2
Forsvarsdepartementet	6,4	1%	494,4	42,2	119,9	162,1	33%	15,6	316,6	64%	0,1	488,0	0,0
Landbruks- og matdepartementet	2,3	0%	869,4	96,3	57,0	153,4	18%	250,9	465,1	54%	8,3	867,1	29,2
Miljøverndepartementet	-3,0	-1%	555,7	52,3	29,5	81,7	15%	9,2	464,8	84%	4,0	558,7	14,8
Nærings- og handelsdepartementet	32,3	1%	3196,5	120,6	128,7	249,2	8%	12,6	2934,6	92%	76,9	3164,2	130,9
Utdannings- og forskningsdepartementet	0,9	0%	409,5	66,9	25,3	92,2	23%	0,0	317,3	77%	7,3	408,6	26,0
Utenriksdepartementet	1,4	0%	54,6	8,7	2,4	11,0	20%	1,2	42,3	78%	2,5	53,1	0,0
TOTALT ⁵⁾	48,9	1%	6796,0	549,9	406,3	956,2	14%	717,5	5122,3	75 %	107,0	6747,1	281,0

¹⁾ Enkelte institutter sorterer under flere departementer. I tabellen er hvert institutt kun henført til ett departement.

²⁾ Regnskapstallene for 2005 er basert på foreløpig regnskap.

³⁾ Totale inntekter, eksklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter, jf note 4.

⁴⁾ Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter, som ikke er inkludert i totale inntekter og følgelig heller ikke i beregninger der totale inntekter inngår.

⁵⁾ Det kan være ulike prinsipper for regnskapsføring av kostnader ved eget institutt og kostnader ved arbeid utført av andre. Det er derfor problematisk å sammenligne instituttene på dette punkt.

⁶⁾ Totalen er korriert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 3 Driftsresultat, inntekter og driftskostnader 2005 1)

Instituttgruppe	Driftsresultat		Basisbevilgning					Oppdragsinntekter			Driftskostnader ⁴⁾		
	Totalt	Andel av drifts-inntekter	Drifts-inntekter ²⁾	Grunn-bevilgning	Strategiske institutt-program	Totalt	Basisbevil. andel av driftsinnt.	Andre generelle bevilgninger	Totalt	Andel av driftsinnt.	Andre inntekter ³⁾	Totalt	Herav utført av andre
		Prosent											
Samfunnsvitenskapelige institutter	-0,9	0 %	934,8	167,8	48,8	216,6	23 %	2,6	715,6	77 %	23,1	935,7	58,5
Miljø- og utviklingsinstitutter	-3,8	-1 %	668,1	66,4	36,5	102,8	15 %	11,4	553,8	83 %	6,5	671,9	24,9
Primærnæringsinstitutter	0,0	0 %	1886,3	126,2	99,2	225,4	12 %	678,8	982,0	52 %	15,9	1886,2	105,4
Teknisk-industrielle institutter	37,8	1 %	3341,5	124,4	229,5	353,9	11 %	25,6	2962,0	89 %	62,2	3303,7	102,9
TOTALT ⁵⁾	48,9	1%	6796,0	549,9	406,3	956,2	14 %	717,5	5122,3	75 %	107,0	6747,1	281,0

¹⁾ Regnskapstallene for 2005 er basert på foreløpig regnskap.

²⁾ Totale inntekter, eksklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter, jf note 3.

³⁾ Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter, som ikke er inkludert i totale inntekter og følgelig heller ikke i beregninger der totale inntekter inngår.

⁴⁾ Det kan være ulike prinsipper for regnskapsføring av kostnader ved eget institutt og kostnader ved arbeid utført av andre. Det er derfor problematisk å sammenligne instituttene på dette punkt.

⁵⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 4 Basisbevilgning og andre generelle midler etter finansieringsform og områdetilknytning. 2001 - 2005. Mill. kroner.¹⁾

	Basisbevilgning				Sum basisbevilgning og andre generelle midler			
	Grønnbevilgning	SIP	Totalt	Andel av drifts- inntekter	Andre generelle midler	Totalt	Andel av drifts- inntekter	
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	
2001								
Samfunnsvitenskapelige institutter	136,2	38,8	175,0	22%	2,2	177,2	23%	
Miljø- og utviklingsinstitutter	67,5	33,7	101,2	17%	15,1	116,3	20%	
Primærnæringsinstitutter	105,2	74,9	180,1	12%	526,6	706,8	49%	
Teknisk-industrielle institutter	123,5	244,5	368,0	13%	23,4	391,5	13%	
TOTALT ²⁾	480,9	386,4	867,2	15%	567,2	1434,5	25%	
2002								
Samfunnsvitenskapelige institutter	142,9	40,1	183,0	22%	7,6	190,6	23%	
Miljø- og utviklingsinstitutter	67,7	33,3	101,0	17%	12,8	113,8	19%	
Primærnæringsinstitutter	113,1	101,6	214,7	14%	592,3	807,0	51%	
Teknisk-industrielle institutter	126,2	237,1	363,3	12%	24,1	387,4	13%	
TOTALT ²⁾	498,0	408,1	906,1	15%	636,2	1542,3	26%	
2003								
Samfunnsvitenskapelige institutter	151,5	46,9	198,4	23%	2,5	200,9	23%	
Miljø- og utviklingsinstitutter	66,5	35,6	102,1	16%	11,0	113,1	18%	
Primærnæringsinstitutter	120,7	102,1	222,9	13%	623,7	846,6	50%	
Teknisk-industrielle institutter	121,1	226,1	347,2	11%	27,3	374,4	12%	
TOTALT ²⁾	513,5	403,0	916,4	14%	663,8	1580,2	25%	
2004								
Samfunnsvitenskapelige institutter	155,5	45,2	200,7	23%	3,5	204,2	23%	
Miljø- og utviklingsinstitutter	66,1	35,9	102,1	15%	10,4	112,4	17%	
Primærnæringsinstitutter	122,6	111,0	233,6	13%	612,6	846,2	47%	
Teknisk-industrielle institutter	123,8	223,9	347,7	11%	27,3	375,0	12%	
TOTALT ²⁾	522,4	409,3	931,8	14%	653,3	1585,1	24%	
2005								
Samfunnsvitenskapelige institutter	167,8	48,8	216,6	23%	2,6	219,2	23%	
Miljø- og utviklingsinstitutter	66,4	36,5	102,8	15%	11,4	114,3	17%	
Primærnæringsinstitutter	126,2	99,2	225,4	12%	678,8	904,2	48%	
Teknisk-industrielle institutter	124,4	229,5	353,9	11%	25,6	379,5	11%	
TOTALT ²⁾	549,9	406,3	956,2	14%	717,5	1673,6	25%	

¹⁾ Regnskapstallene for 2005 er basert på foreløpig regnskap.

²⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 5 Oppdragsinntekter etter finansieringskilde og områdetilknytning 2001 - 2005 Mill. kroner ^{1) 2)}

	Norges forskningsråd	Offentlig forvaltning ³⁾	Næringslivet	Utlandet	Andre kilder	TOTALT
2001						
Samfunnsvitenskapelige institutter	156,5	262,9	113,2	48,0	28,5	609,1
Miljø- og utviklingsinstitutter	86,2	218,8	89,1	54,0	22,5	470,6
Primærnæringsinstitutter	132,9	262,0	204,8	51,5	85,2	736,3
Teknisk-industrielle institutter	284,5	505,8	1144,8	490,2	103,6	2528,9
TOTALT ⁴⁾	649,3	1228,0	1528,8	640,5	232,9	4279,5
2002						
Samfunnsvitenskapelige institutter	161,4	275,9	107,1	52,5	37,6	634,5
Miljø- og utviklingsinstitutter	91,5	197,4	101,0	74,2	27,2	491,3
Primærnæringsinstitutter	143,8	229,1	250,9	55,8	98,3	777,8
Teknisk-industrielle institutter	320,1	592,9	1129,3	544,9	102,6	2689,8
TOTALT ⁴⁾	699,8	1261,1	1563,2	723,4	256,4	4503,9
2003						
Samfunnsvitenskapelige institutter	195,9	266,0	97,5	56,0	36,9	652,4
Miljø- og utviklingsinstitutter	91,2	213,3	89,0	81,8	31,6	507,0
Primærnæringsinstitutter	171,7	241,5	270,5	59,7	105,9	849,3
Teknisk-industrielle institutter	420,8	653,8	1123,3	520,8	101,0	2819,7
TOTALT ⁴⁾	859,9	1344,3	1556,5	710,3	261,2	4732,3
2004						
Samfunnsvitenskapelige institutter	202,4	267,8	102,0	59,2	38,7	670,2
Miljø- og utviklingsinstitutter	88,9	238,9	100,7	78,7	41,6	548,8
Primærnæringsinstitutter	174,2	312,5	259,8	63,6	131,2	941,3
Teknisk-industrielle institutter	435,8	621,7	1111,0	549,8	123,3	2841,6
TOTALT ⁴⁾	880,4	1409,5	1548,1	747,4	328,0	4914,3
2005						
Samfunnsvitenskapelige institutter	204,9	286,5	107,3	67,8	49,1	715,6
Miljø- og utviklingsinstitutter	88,7	245,2	103,7	81,6	34,6	553,8
Primærnæringsinstitutter	187,4	295,4	270,3	68,1	160,8	982,0
Teknisk-industrielle institutter	411,6	637,9	1218,1	577,1	117,2	2962,0
TOTALT ⁴⁾	874,5	1431,8	1674,2	790,7	351,1	5122,3

¹⁾ Regnskapstallene for 2005 er basert på foreløpig regnskap.

²⁾ Oppdragsinntekter omfatter ikke basisbevilgninger og andre generelle bevilgninger, finansinntekter eller ekstraordinære inntekter.

³⁾ Inkludert kommuner og fylkeskommuner.

⁴⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 7 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og inntekter per årsverk etter kjønn og områdetilknytning. 2001 - 2005

	Alle årsverk			Årsverk utført av forskere og annet faglig personale				Inntekter per årsverk totalt	Inntekter per forskerårsverk
	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Andel av totale årsverk ¹⁾ Prosent	Tusen kr	Tusen kr
	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall	Antall			
2001									
Samfunnsvitenskapelige institutter	1063	468	595	839	337	512	79%	740	937
Miljø- og utviklingsinstitutter	728	299	429	511	175	336	70%	807	1148
Primærnæringsinstitutter	1824	843	982	751	264	487	41%	797	1937
Teknisk-industrielle institutter	3152	832	2319	2119	364	1755	67%	927	1378
TOTALT ²⁾	6747	2450	4297	4188	1133	3055	62%	848	1369
2002									
Samfunnsvitenskapelige institutter	1092	476	616	870	340	530	80%	756	948
Miljø- og utviklingsinstitutter	737	300	437	508	173	336	69%	821	1191
Primærnæringsinstitutter	1887	873	1014	811	301	509	43%	840	1955
Teknisk-industrielle institutter	3261	858	2403	2186	404	1782	67%	944	1408
TOTALT ²⁾	6922	2496	4426	4303	1191	3108	62%	873	1405
2003									
Samfunnsvitenskapelige institutter	1126	490	636	917	358	559	81%	770	945
Miljø- og utviklingsinstitutter	734	308	427	509	179	329	69%	847	1222
Primærnæringsinstitutter	1908	884	1024	811	301	509	42%	890	2094
Teknisk-industrielle institutter	3257	877	2380	2185	431	1754	67%	979	1460
TOTALT ²⁾	6974	2543	4431	4347	1243	3101	62%	903	1448
2004									
Samfunnsvitenskapelige institutter	1083	481	602	880	350	530	81%	807	993
Miljø- og utviklingsinstitutter	745	301	444	505	173	333	68%	887	1309
Primærnæringsinstitutter	1984	922	1062	915	331	584	46%	902	1957
Teknisk-industrielle institutter	3206	855	2351	2170	419	1751	68%	1004	1483
TOTALT ²⁾	6967	2548	4419	4399	1245	3154	63%	931	1473
2005									
Samfunnsvitenskapelige institutter	1058	491	566	849	362	487	80%	884	1101
Miljø- og utviklingsinstitutter	726	294	432	507	178	329	70%	920	1318
Primærnæringsinstitutter	1992	937	1055	915	344	572	46%	947	2061
Teknisk-industrielle institutter	3131	866	2265	2166	434	1731	69%	1067	1543
TOTALT ²⁾	6861	2576	4285	4373	1289	3084	64%	991	1554

¹⁾ Årsverk utført av forskere og annet faglig personale i prosent av totalt antall årsverk.

²⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 9   **Arbeid med doktorgrader 2001 - 2005**

	Doktorgradsstipendiater med arbeidsplass ved instituttet				Antall andre som arbeider med doktorgrad				Totalt stipendiater og andre som arbeider med doktorgrad			
	Stipendiater totalt	Kvinner	Menn	Gjennomsnitt ¹⁾	Antall totalt	Kvinner	Menn	Gjennomsnitt ¹⁾	Antall totalt	Kvinner	Menn	Gjennomsnitt ¹⁾
2001												
Samfunnsvitenskapelige institutter	110	71	39	4	97	41	56	3	207	112	95	7
Miljø- og utviklingsinstitutter	31	23	8	4	35	14	21	4	66	37	29	8
Primærnæringsinstitutter	149	89	60	11	44	18	26	3	193	107	86	14
Teknisk-industrielle institutter	164	43	121	11	40	10	30	3	204	53	151	14
TOTALT ²⁾	455	223	232	7	212	82	130	3	667	305	362	10
2002												
Samfunnsvitenskapelige institutter	90	56	34	3	124	61	63	4	214	117	97	7
Miljø- og utviklingsinstitutter	27	18	9	3	34	13	21	4	61	31	30	8
Primærnæringsinstitutter	146	92	54	10	41	22	19	3	187	114	73	13
Teknisk-industrielle institutter	186	52	134	12	44	10	34	3	230	62	168	15
TOTALT ²⁾	451	215	236	7	241	105	136	4	692	320	372	11
2003												
Samfunnsvitenskapelige institutter	99	57	42	4	99	44	55	4	198	101	97	7
Miljø- og utviklingsinstitutter	27	18	9	3	26	8	18	3	53	26	27	7
Primærnæringsinstitutter	157	97	60	11	35	22	13	3	192	119	73	14
Teknisk-industrielle institutter	154	45	109	10	50	8	42	3	204	53	151	14
TOTALT ²⁾	440	215	225	7	201	78	123	3	641	293	348	10
2004												
Samfunnsvitenskapelige institutter	105	53	52	4	90	41	49	3	195	94	101	7
Miljø- og utviklingsinstitutter	28	19	9	4	24	8	16	3	52	27	25	7
Primærnæringsinstitutter	163	98	65	12	40	21	19	3	203	119	84	15
Teknisk-industrielle institutter	161	48	113	11	59	10	49	4	220	58	162	15
TOTALT ²⁾	462	218	244	7	208	77	131	3	670	295	375	11
2005												
Samfunnsvitenskapelige institutter	106	54	52	4	90	42	48	3	196	96	100	7
Miljø- og utviklingsinstitutter	30	17	13	4	18	7	11	2	48	24	24	6
Primærnæringsinstitutter	144	83	61	10	50	25	25	4	194	108	86	14
Teknisk-industrielle institutter	138	41	97	9	70	22	48	5	208	63	145	14
TOTALT ²⁾	428	198	230	7	224	94	130	4	652	292	360	10

1) Gjennomsnittlig antall per institutt.

2) Totalen er korrigeret for dobbelføringer og inkluderer også medisins- og helseinstitutter.

Tabell 10 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale 2001 - 2005

	Avgang til				Tilvekst fra			
	Næringsliv	UoH	Andre forskn.- institutt	Totalt	Næringsliv	UoH	Andre forskn.- institutt	Totalt
2001								
Samfunnsvitenskapelige institutter	20	39	6	65	10	32	13	55
Miljø- og utviklingsinstitutter	9	4	4	17	6	14	6	26
Primærnæringsinstitutter	33	8	4	45	22	17	34	73
Teknisk-industrielle institutter	125	20	20	165	88	57	22	167
TOTALT ¹⁾	185	71	34	290	124	120	74	318
2002								
Samfunnsvitenskapelige institutter	13	22	7	42	15	18	12	45
Miljø- og utviklingsinstitutter	3	7	11	21	8	18	2	28
Primærnæringsinstitutter	15	10	7	32	21	18	10	49
Teknisk-industrielle institutter	81	19	15	115	86	37	17	140
TOTALT ¹⁾	110	56	41	207	127	88	39	254
2003								
Samfunnsvitenskapelige institutter	12	25	11	48	11	23	15	49
Miljø- og utviklingsinstitutter	4	8	2	14	11	6	4	21
Primærnæringsinstitutter	19	14	5	38	15	14	8	37
Teknisk-industrielle institutter	38	22	11	71	56	15	20	91
TOTALT ¹⁾	71	61	28	160	88	54	47	189
2004								
Samfunnsvitenskapelige institutter	15	30	12	57	16	13	9	38
Miljø- og utviklingsinstitutter	2	3	3	8	4	7	18	29
Primærnæringsinstitutter	30	7	11	48	18	19	4	41
Teknisk-industrielle institutter	53	16	27	96	56	14	20	90
TOTALT ¹⁾	99	53	52	204	95	55	52	202
2005								
Samfunnsvitenskapelige institutter	11	30	13	54	3	32	10	45
Miljø- og utviklingsinstitutter	7	7	3	17	3	10	10	23
Primærnæringsinstitutter	15	13	4	32	10	24	7	41
Teknisk-industrielle institutter	93	22	9	124	55	16	13	84
TOTALT ¹⁾	121	68	29	218	70	80	38	188

¹⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 11

Avlagte doktorgrader 2001 - 2005

	Antall avlagte doktorgrader der instituttet har bidratt med veiledning			Antall doktorgrader avlagt av instituttets ansatte		
	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn
2001						
Samfunnsvitenskapelige institutter	12	6	6	24	6	18
Miljø- og utviklingsinstitutter	18	5	13	13	4	9
Primærnæringsinstitutter	22	7	15	30	12	18
Teknisk-industrielle institutter	59	6	53	30	6	24
TOTALT ¹⁾	113	25	88	96	28	68
2002						
Samfunnsvitenskapelige institutter	13	5	8	26	13	13
Miljø- og utviklingsinstitutter	1		1	12	8	4
Primærnæringsinstitutter	35	20	15	38	18	20
Teknisk-industrielle institutter	46	6	40	39	9	30
TOTALT ¹⁾	93	30	63	109	44	65
2003						
Samfunnsvitenskapelige institutter	21	9	12	38	22	16
Miljø- og utviklingsinstitutter	4	2	2	11	4	7
Primærnæringsinstitutter	31	19	12	37	20	17
Teknisk-industrielle institutter	46	8	38	24	12	12
TOTALT ¹⁾	103	37	66	109	56	53
2004						
Samfunnsvitenskapelige institutter	19	7	12	23	11	12
Miljø- og utviklingsinstitutter	13	5	8	7	3	4
Primærnæringsinstitutter	37	19	18	34	18	16
Teknisk-industrielle institutter	40	11	29	28	7	21
TOTALT ¹⁾	110	43	67	92	40	52
2005						
Samfunnsvitenskapelige institutter	22	8	14	26	15	11
Miljø- og utviklingsinstitutter	7	1	6	5		5
Primærnæringsinstitutter	35	22	13	41	25	16
Teknisk-industrielle institutter	46	7	39	35	7	28
TOTALT ¹⁾	114	39	75	109	48	48

¹⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 12   **Publisering og formidling etter områdetilknytning 2001 - 2005**

	Artikler				Rapporter		
	Internasjonale tidsskrifter med referee	Norske tidsskrifter med referee	Fagbøker, lærebøker, andre selvstendige utgivelser	Kapitler og artikler i bøker, lærebøker, allmenntids- skrifter mm	Egen rapport- serie	Ekstern rapportserie	Til oppdrags- givere
2001							
Samfunnsvitenskapelige institutter	242	81	81	405	708	125	363
Miljø- og utviklingsinstitutter	228	36	34	354	421	103	249
Primærnæringsinstitutter	421	17	29	486	366	34	368
Teknisk-industrielle institutter	388	42	36	582	1071	71	4991
TOTALT ¹⁾	1298	176	173	1827	2489	327	5873
2002							
Samfunnsvitenskapelige institutter	254	89	87	474	832	172	395
Miljø- og utviklingsinstitutter	255	32	23	220	411	89	263
Primærnæringsinstitutter	518	31	59	375	367	126	400
Teknisk-industrielle institutter	453	51	47	774	1126	150	4291
TOTALT ¹⁾	1467	194	204	1753	2666	531	5236
2003							
Samfunnsvitenskapelige institutter	256	82	96	475	863	154	544
Miljø- og utviklingsinstitutter	278	21	32	234	439	99	324
Primærnæringsinstitutter	562	15	37	338	384	169	347
Teknisk-industrielle institutter	472	48	72	569	1182	324	3753
TOTALT ¹⁾	1573	166	232	1597	2819	737	4838
2004							
Samfunnsvitenskapelige institutter	281	105	90	498	691	173	370
Miljø- og utviklingsinstitutter	254	32	28	236	488	88	229
Primærnæringsinstitutter	631	10	21	408	513	147	378
Teknisk-industrielle institutter	507	54	51	687	1214	210	3592
TOTALT ¹⁾	1675	201	186	1759	2872	609	4436
2005							
Samfunnsvitenskapelige institutter	323	79	107	567	779	193	352
Miljø- og utviklingsinstitutter	287	27	21	371	585	84	144
Primærnæringsinstitutter	600	10	33	495	578	95	313
Teknisk-industrielle institutter	478	37	44	874	1125	162	3573
TOTALT ¹⁾	1685	155	204	2277	2921	518	4363

¹⁾ Totalen er korrigerert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 13 Nyetableringer, lisenser og patenter 2001 - 2005

	Antall nyetableringer ¹⁾	Antall patentsøknader		Antall meddelte patenter	Antall nye lisenser solgt	Samlede lisensinntekter 1000 kr
		Norge	Utlandet			
2001						
Samfunnsvitenskapelige institutter						
Miljø- og utviklingsinstitutter	1				3	2 550
Primærnæringsinstitutter	7	5	3	3	49	700
Teknisk-industrielle institutter	6	26	27	17	55	18 057
TOTALT ²⁾	14	31	30	20	107	21 307
2002						
Samfunnsvitenskapelige institutter	5	1				
Miljø- og utviklingsinstitutter					3	60
Primærnæringsinstitutter	3	3	4	2	27	458
Teknisk-industrielle institutter	8	21	13	21	74	16 641
TOTALT ²⁾	16	25	17	23	104	17 159
2003						
Samfunnsvitenskapelige institutter	3					
Miljø- og utviklingsinstitutter					10	950
Primærnæringsinstitutter	3	2	6	9	37	425
Teknisk-industrielle institutter	6	20	138	27	107	22 458
TOTALT ²⁾	11	22	144	36	154	23 833
2004						
Samfunnsvitenskapelige institutter	1					
Miljø- og utviklingsinstitutter	2				4	420
Primærnæringsinstitutter		4	15		31	788
Teknisk-industrielle institutter	9	24	19	22	291	38 856
TOTALT ²⁾	12	28	34	22	326	40 064
2005						
Samfunnsvitenskapelige institutter	1					
Miljø- og utviklingsinstitutter					2	364
Primærnæringsinstitutter	2	6	3	3	22	657
Teknisk-industrielle institutter	12	28	126	20	56	13 704
TOTALT ²⁾	15	34	129	23	80	14 725

¹⁾ Nyetableringer basert på resultater fra instituttene.

²⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 14

Arbeid utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet og arbeid utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon.
Årsverk 2005

Områdetilknytning	Arbeid utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet							
	Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med bistilling i:				Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med arbeidsplass i:			
	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum
Samfunnsvitenskapelige institutter	1,0	14,9	2,2	18,1		10,6	0,8	11,4
Miljø- og utviklingsinstitutter		4,4		4,4	2,7	1,2	1,4	5,3
Primærnæringsinstitutter		9,3	1,0	10,3		1,0	1,1	2,1
Teknisk-industrielle institutter	2,0	20,0	2,2	24,2	5,0	9,8	2,2	17,0
TOTALT ¹⁾	4,0	38,4	4,4	46,8	7,7	15,3	5,5	28,5

Områdetilknytning	Arbeid utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon							
	Arbeid utført i bistilling ved instituttet av forskere med hovedstilling i:				Arbeid utført med arbeidsplass ved instituttet av forskere med hovedstilling i:			
	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum
Samfunnsvitenskapelige institutter	1,5	39,3	0,6	41,3	1,1	7,2	1,2	9,4
Miljø- og utviklingsinstitutter		8,6	3,0	11,6		2,4		2,4
Primærnæringsinstitutter	0,7	15,6	3,7	20,0	0,8	7,9	2,0	10,7
Teknisk-industrielle institutter	6,1	44,3	2,1	52,5	3,4	6,1	4,5	14,0
TOTALT ¹⁾	7,6	78,9	9,0	95,4	4,9	19,0	6,5	30,4

¹⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 15 Samarbeid med universiteter og høyskoler 2005

Områdetilknytning	Antall hovedfags- og diplomstudenter med arbeidsplass ved instituttet			Veiledere for hovedfags- og dr.gradskandidater ¹⁾		
	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn
Samfunnsvitenskapelige institutter	82	61	21	137	52	85
Miljø- og utviklingsinstitutter	21	15	6	68	28	40
Primærnæringsinstitutter	121	78	43	172	58	114
Teknisk-industrielle institutter	236	84	152	212	28	184
TOTALT ²⁾	395	186	209	470	116	354

¹⁾ Antall ansatte i hovedstilling ved instituttet som har vært hovedveiledere for hovedfags-/doktorgradskandidater i 2005.

²⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 16 Gjesteforskere og faglige utenlandsopphold 2005

Utenlandske gjesteforskere ved instituttene ¹⁾	Norden		EU, ekskl Norden		Europa forøvrig		USA		Canada		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd.	Antall	Mnd.	Antall	Mnd.	Antall	Mnd.	Antall	Mnd.	Antall	Mnd.	Antall	Mnd.	Antall	Mnd.
Samfunnsvitenskapelige institutter	1	3	8	41	5	27	2	13	1		2	7	1	3	20	94
Miljø- og utviklingsinstitutter	1	6	5	18			2	6	2	8	1	7			11	45
Primærnæringsinstitutter	1	3			3	13	2	8			5	36	7	18	18	78
Teknisk-industrielle institutter	7	24	17	63	5	46	7	23	3	9	11	37	6	21	56	223
TOTALT ²⁾	9	33	25	94	11	67	11	37	5	17	18	84	13	39	92	371
Institutforskere med utenlandsopphold ¹⁾																
Samfunnsvitenskapelige institutter	1	3	7	38	3	13	7	36							18	90
Miljø- og utviklingsinstitutter	1	6	4	19									2	9	6	30
Primærnæringsinstitutter			8	46			7	31					3	12	18	89
Teknisk-industrielle institutter	1	3	14	94	2	4	19	109	5	21	6	24	5	22	52	277
TOTALT ²⁾	2	8	27	165	2	4	28	157	5	21	6	24	10	42	78	416

¹⁾ Omfatter opphold av minst 2 måneders varighet.

²⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisin- og helseinstitutter.

Tabell 17 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet 2001- 2005. 1 000 kroner.¹⁾

	0 - 100		101 - 500		501 - 2000		> 2001		TOTALT	
	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Beløp
2001										
Samfunnsvitenskapelige institutter	782	28 878	929	150 701	703	272 056	177	162 343	2 591	613 978
Miljø- og utviklingsinstitutter	1 026	36 632	645	160 284	249	230 919	61	413 220	1 981	841 055
Primærnæringsinstitutter	1 008	29 776	1 031	595 522	351	275 802	82	165 613	2 472	1 066 713
Teknisk-industrielle institutter	6 427	169 743	2 710	599 423	1 001	847 179	285	1 090 764	10 423	2 707 109
TOTALT ²⁾	8 993	256 210	5 154	1 475 441	2 243	1 595 898	597	1 816 749	16 987	5 144 298
2002										
Samfunnsvitenskapelige institutter	664	35 148	986	164 167	620	242 995	214	193 444	2 484	635 754
Miljø- og utviklingsinstitutter	967	39 331	631	166 267	244	217 300	68	463 955	1 910	886 853
Primærnæringsinstitutter	1 220	38 420	1 235	693 377	327	251 823	73	192 016	2 855	1 175 636
Teknisk-industrielle institutter	6 378	173 840	2 554	566 825	1 025	860 818	232	756 532	10 189	2 358 015
TOTALT ²⁾	8 930	275 560	5 204	1 552 544	2 139	1 537 275	576	1 589 542	16 849	4 954 921
2003										
Samfunnsvitenskapelige institutter	780	38 766	1 050	165 993	666	279 270	219	206 024	2 715	690 053
Miljø- og utviklingsinstitutter	1 600	48 690	1 034	216 931	398	279 154	110	525 129	3 142	1 069 904
Primærnæringsinstitutter	1 925	73 914	1 411	322 517	605	475 908	159	487 151	4 100	1 359 490
Teknisk-industrielle institutter	6 580	179 730	2 531	587 870	1 031	891 421	259	823 534	10 401	2 482 555
TOTALT ²⁾	10 519	328 067	5 836	1 256 015	2 630	1 888 552	733	2 017 398	19 718	5 490 032
2004										
Samfunnsvitenskapelige institutter	712	29 876	1 154	159 795	671	249 473	259	274 118	2 796	713 262
Miljø- og utviklingsinstitutter	1 086	35 522	776	159 131	300	265 762	89	545 961	2 251	1 006 376
Primærnæringsinstitutter	1 620	52 327	1 109	234 497	612	463 226	222	733 929	3 563	1 483 979
Teknisk-industrielle institutter	6 269	194 409	2 555	562 543	1 049	871 458	315	896 441	10 188	2 524 851
TOTALT ²⁾	9 440	304 983	5 380	1 086 600	2 519	1 815 432	843	2 410 576	18 182	5 617 591
2005										
Samfunnsvitenskapelige institutter	817	40 653	1 133	176 038	651	271 422	277	280 812	2 878	768 925
Miljø- og utviklingsinstitutter	1 325	36 146	719	143 698	228	148 673	149	193 237	2 421	521 754
Primærnæringsinstitutter	1 356	43 403	870	233 407	618	451 046	187	781 368	3 031	1 509 224
Teknisk-industrielle institutter	4 736	188 096	2 617	499 532	1 362	816 992	615	1 105 638	9 330	2 610 258
TOTALT ²⁾	8 017	300 021	5 186	1 025 379	2 794	1 654 706	1 211	2 338 159	17 208	5 318 265

¹⁾ Fordelingen på størrelseskategorier gjelder prosjektet som helhet - uansett varighet.²⁾ Totalen er korrigert for dobbelføringer og inkluderer også medisins- og helseinstitutter.

Vedlegg 4

NIFU STEPs brev med spørreskjema og veiledning

Institutter som omfattes av Retningslinjer
for statlig finansiering av forskningsinstitutter

Deres ref.:

Vår ref.: U 9/2006 128100105

Oslo, 24. januar 2005

Nøkkeltall/årsrapportering for 2005 for institutter som omfattes av Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter

Som for tidligere år innhenter NIFU STEP nøkkeltall/årsrapport for institutter som omfattes av Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Vedlagt følger skjema for rapportering av nøkkeltall for instituttets virksomhet i 2005, samt veiledning for utfylling av skjemaet.

Opplysningene i det vedlagte skjemaets del 1 - 4 vil bli bearbeidet og gjort tilgjengelig på instituttnivå i Forskningsrådets årsrapporter som sendes til departementer og andre interesserte. Del 5 i skjemaet (FoU-statistikk) vil bare bli benyttet til statistiske formål, dvs. at disse dataene ikke vil bli publisert for enkeltinstitutter. Vi viser for øvrig til brev fra Norges forskningsråd til instituttene angående årsrapportering fra forskningsinstituttene for 2005.

I forbindelse med at Forskningsrådet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet arbeider med å utvikle et nytt finansieringssystem for instituttsektoren, vil vi for 2005 innhente opplysninger om vitenskapelig publisering i instituttsektoren etter samme mal som for universitets- og høgskolesektoren (se også brev fra Norges forskningsråd til instituttene). Dette krever noe mer detaljerte data enn tidligere år. I tillegg til at tall for publisering legges inn i skjemaets del 3.1, ber vi derfor om en liste over vitenskapelige publikasjoner publisert i 2005. Retningslinjer for hvilke publikasjoner som skal rapporteres og hvilke opplysninger som skal gis, er gitt i vedlegget "Vitenskapelige publikasjoner".

I forhold til tidligere år er modul 5 FoU-statistikk noe endret for å gi bedre data om forskningspolitiske prioriteringer.

Elektronisk versjon av skjemaet (Excel-format), veiledning og definisjoner kan lastes ned fra NIFU STEP's nettsider (http://www.nifustep.no/norsk/innhold/statistikk/fou_statistikk). Utfylt Excel-bok, samt liste over vitenskapelige publikasjoner må være NIFU STEP i hende innen 1. mars d.å. Disse kan sendes som vedlegg til e-post til adressen fostat@nifustep.no, eller i papirversjon. Av hensyn til bearbeiding hos NIFU STEP og videre behandling i Forskningsrådet er det svært viktig at fristen overholdes.

NIFU STEP arbeider med et web-grensesnitt som et alternativ til Excel-boken. Nærmere opplysninger om bruken av web-grensesnittet vil bli gitt i eget brev.

Kontaktpersoner for henvendelser om utfyllingen av skjemaet er oppgitt på veiledningens første side.

NIFU STEP Studier av innovasjon, forskning og utdanning

Hegdehaugsveien 31, N-0352 Oslo
Tlf: (+47) 22 59 51 00, Fax: (+47) 22 59 51 01
Epost: nifu@nifu.no

Hammersborg torg 3, N-0179 Oslo
Tlf: (+47) 22 86 80 10, Fax: (+47) 22 86 80 49
Epost: post@step.no

Internett www.nifustep.no
Org. nr. 976 073 169
Bank 7038.05.26482

I tillegg til nøkkeltallskjemaet er også vedlagt brev og skjema for FoU-kartlegging innen bioteknologi, marin FoU og havbruksforskning. Institutter som ikke har FoU innen disse områdene, kan se bort fra denne delen av undersøkelsen.

Med vennlig hilsen
for NIFU STEP

Kirsten Wille Maus

Stig Slipersæter

Norges forskningsråd: Skjema for innhenting av nøkkeltall for forskningsinstitutter 2005

Instituttets navn:	Tlf.	Faks:
Kontaktperson:	E-post:	

1 Instituttets økonomi

Alle beløp oppgis i 1000 kr.

1.1 Basisbevilgninger og andre generelle bevilgninger

(Sett inn flere rader/linjer hvis nødvendig.)

Finansieringstype	Finansieringskilde	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Grunnbevilgning					
Strategiske instituttprogrammer (SIP)					
Sum basisbevilgning		0	0	0	0
Andre generelle midler over statsbudsjettet					
Sum basisbevilgning og andre generelle midler		0	0	0	0

1.2 Andre driftsinntekter (inkl. programmer, prosjekter, oppdrag, konsulenttjenester, nasjonale tjenester etc.)

Spesifiser finansieringskildene der det er aktuelt og beløp for hver kilde. Under departementene oppgis også midler fra underliggende etater, f.eks SFT under Miljøverndept. (Sett inn flere rader/linjer hvis nødvendig.)

Finansieringskilde	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Norges forskningsråd				
Departementer og underliggende enheter				
Arbeids- og sosialdepartementet				
Fiskeri- og kystdepartementet				
Helse- og omsorgsdepartementet				
Kommunal- og regionaldepartementet				
Landbruks- og matdepartementet				
Miljøverndeptementet				
Nærings- og handelsdepartementet				
Olje- og energidepartementet				
Samferdselsdepartementet				
Utdannings- og forskningsdepartementet				
Utenriksdepartementet				
Finansdepartementet				
Forsvarsdepartementet				
Justisdepartementet				
Barne- og familiedepartementet				
Kultur- og kirke departementet				
Sum departementer og underliggende enheter	0	0	0	0
Kommuner/fylkeskommuner				
Næringslivet				
Industri				
Oljeselskaper				
Øvrig næringsvirksomhet				
Sum næringslivet	0	0	0	0

Norges forskningsråd: Nøkkeltall for forskningsinstitutter 2005

Utlandet				
Utenlandsk næringsliv				
Utenlandske læresteder				
Utenlandske offentlige institusjoner				
Utenlandske private institusjoner				
EU-institusjoner				
Nordiske organisasjoner				
Øvrige internasjonale organisasjoner				
Sum utlandet	0	0	0	0
Andre ordinære driftsinntekter, spesifiser kilde				
Sum andre driftsinntekter	0	0	0	0
Andel av andre driftsinntekter som var sikre pr 31.12.2005				

1.3 Driftskostnader (eksklusive direkte prosjektkostnader og kostnader ved faglig aktivitet utført av andre)

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Lønn og sosiale kostnader				
Andre driftskostnader				
Avskrivninger				
Sum driftskostnader	0	0	0	0

1.4 Direkte prosjektkostnader og kostnader ved faglig aktivitet utført av andre

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Direkte prosjektkostnader ved eget institutt				
Kostnader ved faglig aktivitet utført av andre institusjoner, institutter, bedrifter mv				
- utført i Norge				
- utført i utlandet				
Sum direkte prosjektkostnader	0	0	0	0

1.5 Driftsresultat

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Sum driftsinntekter (sum 1.1 og 1.2)	0	0	0	0
Sum driftskostnader (sum 1.3 og 1.4)	0	0	0	0
Driftsresultat (driftsinntekter - driftskostnader)	0	0	0	0

1.6 Finansinntekter og finanskostnader

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Finansinntekter				
Finanskostnader				
Netto finansresultat	0	0	0	0

1.7 Ekstraordinære inntekter og kostnader

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Ekstraordinære inntekter				
Ekstraordinære kostnader				
Netto ekstraordinære inntekter/kostnader	0	0	0	0

1.8 Årets resultat

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Årets resultat (sum 1.5, 1.6 og 1.7)	0	0	0	0

1.9 Investeringskostnader

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Investeringskostnader: Utstyr, instrumenter o.l.				
Investeringskostnader: Nybygg, anlegg, tomter o.l.				
Sum investeringskostnader	0	0	0	0

1.10 Disponering av grunnbevilgningen

Aktivitet	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005	Budsjett 2006	Plantall 2007
Instituttinitiert forskning, inkl. kvalitetssikring, publisering og formidling				
Nettverksbygging, kompetanseutvikling mv.				
Vitenskapelig utstyr				
Sum grunnbevilgning	0	0	0	0

1.11 Instituttets prosjektportefølje i 2005

Størrelse (i 1000 kr) for prosjektet som helhet	Antall prosjekter i 2005	Totalbeløp 2005
0 - 100		
101 - 500		
501 - 2000		
2001 og over		
Sum	0	0

1.12 Eiendeler

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005
Anleggsmidler		
Omløpsmidler		
Sum eiendeler	0	0

1.13 Egenkapital og gjeld

	Endelig regnskap 2004	Regnskap 2005
Egenkapital		
Gjeld		
Sum egenkapital og gjeld	0	0

2 Instituttets personale (årsverk, tilgang, avgang mm)**2.1 Årsverk utført av instituttets personale**

	2005		Budsjett 2006	Plantall 2007
	Menn	Kvinner		
Antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale				
Antall årsverk utført av andre ansatte				
Sum årsverk	0	0	0	0

2.2 Doktorgrader

	2005		Budsjett 2006	Plantall 2007
	Menn	Kvinner		
Antall ansatte i hovedstilling ved instituttet med doktorgrad				
Antall dr.gradsstipendiater med arbeidsplass på instituttet				
Antall andre (ikke stipendiater) som arbeider med dr.grad				
Antall nye dr.grader avlagt av personer ansatt ved instituttet				

2.3 Avgang og tilvekst av forskere og annet faglig personale

	2005		Budsjett 2006		Plantall 2007	
	Avgang (antall)	Tilvekst (antall)	Avgang (antall)	Tilvekst (antall)	Avgang (antall)	Tilvekst (antall)
Næringslivet						
Universitet og høyskole (unntatt nyutdannede)						
Andre forskningsinstitutter						
Offentlig virksomhet						
Utlandet						
Nyutdannede						
Annet (inkl. avgang for aldersgrensen)						
Sum	0	0	0	0	0	0

2.4 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere og annet faglig personale ansatt ved instituttet 2005

	A	B	C
	Næringsliv	Universitet/ høyskole	Annet forsknings- miljø
Antall årsverk utført ved A, B eller C av personer i faglig hovedstilling ved instituttet og med			
- bistilling ved A, B eller C			
- arbeidsplass ved A, B eller C			

2.5 Årsverk utført ved instituttet av forskere og annet faglig personale ansatt ved annen institusjon 2005

	A	B	C
	Næringsliv	Universitet/ høyskole	Annet forsknings- miljø
Antall årsverk utført ved instituttet av personer med faglig hovedstilling ved A, B eller C og med			
- bistilling ved instituttet			
- arbeidsplass ved instituttet			

3 Resultater av FoU-virksomheten (publisering, konferansedeltakelse, patenter mm.)

3.1 Publisering og formidling 2005

KATEGORI	Antall
Artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med referee	
Artikler i norske vitenskapelige tidsskrifter med referee	
Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser	
Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter ("proceedings"), fagtidsskrifter	
Rapporter i egen rapportserie	
Rapporter i eksternt rapportserie	
Rapporter til oppdragsgivere (konfidensielle sluttrapporter)	
Foredrag/fremleggelse av paper/poster	
Populærvitenskapelige artikler og foredrag	
Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker o.l. publisert i tidsskrift, dagspresse	

3.2 Konferanser, seminarer o.l. der instituttet har vært medvirkende som arrangør i 2005 (kun konferanser o.l. med varighet en hel dag eller mer tas med)

Antall konferanser	
--------------------	--

3.3 Patentsøknader 2005

	Norge	Utlandet
Antall innsendte patentsøknader		

3.4 Meddelte patenter 2005

(Sett inn flere rader/linjer hvis nødvendig.)

Betegnelse	Land

3.5 Lisenser solgt i 2005

Antall nye lisenser solgt	
Inntekter fra lisenser i 2005 (i 1000 kr.)	

3.6 Nyetableringer med utgangspunkt i instituttets virksomhet 2005

(Sett inn flere rader/linjer hvis nødvendig.)

Bedriftens, virksomhetens navn	Bransje	Antall ansatte pr. 31.12.2005

4 Samarbeid med andre institusjoner, bedrifter mm.

4.1 Veiledningssamarbeid med universiteter og høyskoler 2005

	Menn	Kvinner
Antall ansatte i hovedstilling ved instituttet som har vært veiledere for hovedfags-/dr.gradskandidater i 2005		
Antall avlagte doktorgrader i 2005 der instituttet har bidratt med veiledning		
Antall hovedfags-/diplomstudenter med arbeidsplass ved instituttet		

4.2 Samarbeid med universiteter eller høyskoler om prosjekter som omfatter FoU 2005

	Prosjektomfang i årsverk utført ved instituttet 2005
Norske universiteter og høyskoler	
Utenlandske universiteter og høyskoler	
Sum	0

4.3 Samarbeid med næringsliv om prosjekter som omfatter FoU 2005

	Prosjektomfang i årsverk utført ved instituttet 2005
Norsk næringsliv	
Utenlandsk næringsliv	
Sum	0

4.4 Samarbeid med andre forskningsmiljøer (institutter ol.) om prosjekter som omfatter FoU 2005

	Prosjektomfang i årsverk utført ved instituttet 2005
Norske miljøer	
Utenlandske miljøer	
Sum	0

4.5 Felles utstyrsanskaffelser med universiteter og høyskoler 2005

(Kun anskaffelsesverdi over 1 mill kr. tas med. Sett inn flere rader/linjer hvis nødvendig.)

Utstyrsbetegnelse	Totalkostnad	Instituttets andel av kostnaden

4.6 Internasjonal prosjektfinansiering 2005

Prosjekttype	Antall prosjekter	Instituttets del av prosjektenes samlede økonomiske ramme (i 1000 kr), herav:		
		beløp finansiert av internasjonale kilder	egen-finansiering	annen finansiering
EU-prosjekter				
COST-prosjekter				
EUREKA-prosjekter				
Nordisk Ministerråd				
OECD-prosjekter				
FN-prosjekter				
Verdensbanken				
Andre prosjekter				
Sum	0	0	0	0

4.7 Utenlandske gjesteforskere ved instituttet 2005

Kun opphold over 2 mnd tas med.

Fra land/region	Antall gjesteforskere	Antall måneder opphold i alt
Norden		
EU, ekskl. Norden		
Europa forøvrig		
USA		
Canada		
Asia		
Annet		
Sum gjesteforskere	0	0

4.8 Forskere og annet faglig personale i hovedstilling ved instituttet med opphold ved utenlandsk forskningsinstitusjon 2005

Kun sammenhengende opphold over 2 mnd tas med.

Til land/region	Antall forskere	Antall måneder opphold i alt
Norden		
EU, ekskl. Norden		
Europa forøvrig		
USA		
Canada		
Asia		
Annet		
Sum utenlandsopphold	0	0

5 Instituttets forskning og utviklingsarbeid (FoU) i 2005

Mens del 1-4 i spørreskjemaet omfatter all virksomhet ved instituttet, er spørsmålene i denne delen konsentrert om instituttets FoU-aktivitet slik denne er definert av OECD. Svar på denne delen av spørreskjemaet vil utelukkende bli benyttet til statistiske formål ved NIFU STEP.

Instituttets navn:	Tlf.:	Faks:
Kontaktperson:	E-post:	

5.1 Forskning og utviklingsarbeid (FoU) i instituttets totale virksomhet i 2005

Anslå etter beste skjønn hvor stor andel av instituttets egenutførte virksomhet (målt i årsverk, driftskostnader el), dvs eksklusive aktivitet som er utført av andre, som var å regne som forskning og utviklingsarbeid (FoU) i 2005. Ressurser til administrasjon og ledelse av FoU skal også regnes som FoU. Når det gjelder avgrensning mot annen beslektet virksomhet viser vi til vedlegget "FoU-statistikk" punkt A. Ytterligere hjelp ved avgrensningen kan fås ved å studere "Utdrag fra OECDs Frascati Manual i norsk oversettelse" som kan lastes ned fra:

http://www.nifustep.no/norsk/innhold/statistikk/fou_statistikk/om_fou_statistikken/frascati_manualen

Aktivitetstype	Fordeling (%)
Grunnforskning	
Anvendt forskning	
Utviklingsarbeid	
Sum egenutført forskning og utviklingsarbeid (FoU)	0 %
Annen egenutført aktivitet enn FoU	
Instituttets totale egenutførte aktivitet	0 %

5.2 Finansiering av FoU-virksomheten i 2005

Anslå med utgangspunkt i inntektsfordelingen instituttet har oppgitt i tabell 1.1 og 1.2 i økonomidelen foran, hvor stor andel av midlene fra de ulike finansieringskildene som gikk til egenutført FoU-virksomhet i 2005, slik FoU-begrepet er definert under punkt 5.1.

Finansieringstype/-kilde	FoU-andel (%)
Grunnbevilgning	
Strategiske instituttprogrammer (SIP)	
Andre generelle midler over statsbudsjettet	
<i>Driftsinntekter:</i>	
Norges forskningsråd	
Departementer og underliggende enheter	
Arbeids- og sosialdepartementet	
Fiskeri- og kystdepartementet	
Helse- og omsorgsdepartementet	
Kommunal- og regionaldepartementet	
Landbruks- og matdepartementet	
Miljøverndepartementet	
Nærings- og handelsdepartementet	
Olje- og energidepartementet	
Samferdselsdepartementet	
Utdannings- og forskningsdepartementet	
Utenriksdepartementet	
Finansdepartementet	
Forsvarsdepartementet	
Justisdepartementet	
Barne- og familiedepartementet	
Kultur- og kirke departementet	
Kommuner/fylkeskommuner	
Næringslivet	
Industri	
Oljeselskaper	
Øvrig næringsvirksomhet	
Utlandet	
Utenlandsk næringsliv	
Utenlandske læresteder	
Utenlandske offentlige institusjoner	
Utenlandske forskningsinstitutter	
EU-institusjoner	
Nordiske organisasjoner	
Øvrige internasjonale organisasjoner	
Andre ordinære driftsinntekter, spesifiser kilde	

5.3 Fagområder og finansiering i 2005

Anslå etter beste skjønn for hver gruppe av finansieringstyper/-kilder hvordan instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005 fordelte seg på fagområder. Nærmere definisjon av fagområdene er gitt i vedlegget "FoU-statistikk" punkt B.

Finansieringskilde	Fagområde						Totalt
	Humaniora	Samfunns- vitenskap	Matematikk og natur- vitenskap	Teknologi	Medisin	Landbruks- og fiskerifag og veterinær- medisin	
Basisbevilgning og andre generelle midler							0 %
Andre driftsinntekter, fra							
Norges forskningsråd							0 %
Offentlige kilder							0 %
Næringslivet							0 %
Andre innenlandske kilder							0 %
Utlandet							0 %

5.4 Fordeling av FoU-virksomheten i 2005 per fylke

Vennligst fordel instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005 etter hvor aktiviteten ble utført.

Fylke	Fordeling (%)
Østfold	
Akershus	
Oslo	
Hedmark	
Oppland	
Buskerud	
Vestfold	
Telemark	
Aust-Agder	
Vest-Agder	
Rogaland	
Hordaland	
Sogn og Fjordane	
Møre og Romsdal	
Sør-Trøndelag	
Nord-Trøndelag	
Nordland	
Troms	
Finnmark	
Svalbard	
Totalt	0 %

5.5 Tematiske prioriteringer

Dersom instituttet i 2005 hadde FoU-virksomhet som faller inn under noen av områdene nedenfor, vennligst anslå hvor stor prosentvis andel dette utgjorde av instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005. Områdene er definert i vedlegget "FoU-statistikk" punkt C. NB! Ved overlapp mellom områdene kan innsatsen i sum overstige 100 %. Eksempelvis vil et institutt kunne ha 100 % innsats innenfor hav og 80 % innenfor mat.

Tematiske prioriteringer	Har instituttet hatt FoU innenfor de oppgitte områdene i 2005? Sett kryss.		Hvis ja, vennligst angi andelen av total FoU i prosent.
	Ja	Nei	
Energi og miljø			
Mat			
Hav			
Helse			

5.6 Prioriterte teknologiområder

Dersom instituttet i 2005 hadde FoU-virksomhet som faller inn under noen av teknologiområdene nedenfor, vennligst anslå hvor stor prosentvis andel den utgjorde av instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005. Områdene er definert i vedlegget "FoU-statistikk" punkt D.

Prioriterte teknologiområder	Har instituttet hatt FoU innenfor de oppgitte teknologiområdene i 2005? Sett kryss.		Hvis ja, vennligst angi andelen av total FoU i prosent.
	Ja	Nei	
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi			
Bioteknologi (se også tilleggs skjema)			
Nye materialer			

5.7 Fordeling av FoU-virksomheten i 2005 på næringer

Hadde instituttet i 2005 FoU-virksomhet som var rettet mot bruk i næringslivet?

Ja

Nei

Dersom ja, vennligst gi et anslag for ressursinnsatsen som faller innenfor næringene spesifisert i tabellen nedenfor. Innsatsen kan oppgis *enten* som prosent av instituttets totale FoU-virksomhet *eller* ved å angi beløp (i tusen kroner). Næringsinndelingen bygger på Standard for næringsgruppering (SN02) som finnes her:

<http://www.ssb.no/emner/10/01/nace/>

Næring (SN02)	Andel av total FoU (%)	Beløp (1000 kr)
Jordbruk og skogbruk (01-02)		
Fiske, fangst og fiskeoppdrett (05)		
Utvinning av olje og naturgass (11)		
Bergverksdrift (10,12-14)		
Industri		
Produksjon av nærings- og nytelsesmidler (15-16)		
Produksjon av tekstiler, bekledningsvarer, lær og lærvarer (17-19)		
Produksjon av trevarer, unntatt møbler (20)		
Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet (21-22)		
Produksjon av kull- og petroleumsprodukter og kjernebrensel (23)		
Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater (24.4)		
Øvrig produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter (24, unntatt 24.4)		
Produksjon av gummi- og plastprodukter (25)		
Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter (26)		
Produksjon av metaller og metallvarer, unntatt maskiner og utstyr (27-28)		
Produksjon av maskiner og utstyr (29)		
Produksjon av medisinske instrumenter og måleutstyr (33)		
Øvrig produksjon av elektriske og optiske produkter (30-32)		
Produksjon av transportmidler (34-35)		
Annen industriproduksjon, inklusive møbler (36-37)		
Kraft- og vannforsyning (40-41)		
Bygge- og anleggsvirksomhet (45)		
Tjenesteytende sektor		
Agentur- engroshandel og detaljhandel (51-52)		
Transport (60-63)		
Telekommunikasjoner (64.2)		
Finansiell tjenesteyting, forsikring og pensjonsfond (65-67)		
Databehandlingsvirksomhet (72)		
Annen forretningsmessig og teknisk tjenesteyting (74)		

5.8 Øvrige kartlegginger

Hadde instituttet aktivitet innenfor polarforskning i 2005?

Ja

Nei

For institutter med virksomhet innenfor **marin FoU, havbruksforskning og bioteknologi** viser vi også til vedlagte tilleggsskjemaer. Dette er oppfølginger av tidligere kartlegginger av disse områdene. Vi ber om at skjemaene fylles ut og returneres til NIFU STEP.

Veiledning

Nøkkeltall / årsrapportering for institutter som omfattes av Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter

2005

Kontaktpersoner:

Kristoffer Rørstad, tlf 22 59 51 26, e-post: kristoffer.rorstad@nifustep.no

Bo Sarpebakken, tlf 22 59 51 63, e-post: bo.sarpebakken@nifustep.no

Stig Slipersæter, tlf 22 59 51 81, e-post: stig.slipersater@nifustep.no

Ferdig utfylt skjema returneres til:
NIFU STEP
Wergelandsveien 7
0167 Oslo

eller som vedlegg til e-post til adressen:
fostat@nifustep.no

1. Instituttets økonomi

Opplysningene skal gi et totalbilde av instituttets inntekter og utgifter regnskapsført i 2005. Eventuelle overskudd eller underskudd fra forrige regnskapsår skal ikke tas med som inntekt eller utgift.

Spørsmål 1.1 tom 1.8 skal normalt kunne fylles ut på grunnlag av instituttets endelige regnskapstall (foreløpige tall hvis endelige ikke foreligger).

Spørsmålene 1.9 tom 1.11 gir utfyllende opplysninger til regnskapet på enkelte områder.

Spørsmålene 1.12 og 1.13 gjelder tall fra balanseregnskapet.

Endelig regnskap 2003 fylles ut bare der endelig regnskap skiller seg fra tallene rapportert i nøkkeltallsrapporteringen for 2003. Endringer som er mindre enn ± kr 100 000 tas ikke med. Ønskes kopi av fjorårets rapportskjema, kan NIFU STEP kontaktes.

Budsjettall 2006 fylles ut så vidt mulig.

Teknisk-industrielle institutter skal også fylle ut *Plantall 2007*. Øvrige institutter kan fylle ut denne kolonnen dersom plantall foreligger.

1.1 Basisbevilgninger og andre generelle bevilgninger

Grunnbevilgning og Strategisk instituttprogram

Ta med alle grunnbevilgninger og strategiske instituttprogrammer fra departementer og Norges forskningsråd. Grunnbevilgninger og strategiske instituttprogrammer fra Norges forskningsråd eller kanalisert gjennom Norges forskningsråd oppgis totalt (dvs hvis instituttet mottar basisbevilgning fra flere områder i Forskningsrådet, trenger man ikke spesifisere hvilke områder det gjelder). Grunnbevilgninger og strategiske instituttprogrammer fra andre enn Norges Forskningsråd spesifiseres med beløp pr finansieringskilde. Ta også med midler instituttet har mottatt til strategiske instituttprogrammer kanalisert gjennom andre institusjoner (f.eks ved strategiske instituttprogrammer som gjennomføres i samarbeid med andre institutter). Ta ikke med midler til strategiske instituttprogrammer instituttet har overført til andre institusjoner.

Andre generelle midler over statsbudsjettet

Andre generelle bevilgninger over statsbudsjettet enn de som inngår i basisbevilgningen, f.eks forvaltningsstøtte, spesifiseres med beløp pr finansieringskilde (departement eller underliggende enhet). Institutter som mottar generelle fylkeskommunale tilskudd fører disse her.

Bevilgninger til oppdrag, prosjekter ol skal ikke føres her, men under 1.2.

1.2 Andre driftsinntekter

Alle andre driftsinntekter enn de som fremkommer i 1.1. Inkluderer alle former for forskningsprogrammer (utenom strategiske instituttprogrammer), forskningsprosjekter og -oppdrag, konsulent tjenester, analysearbeid, nasjonale tjenester (f.eks. bibliotek, databasevedlikehold ol), undervisningsvirksomhet og administrasjon av slike aktiviteter hvis inntektene tilfaller instituttet (ikke inntekter som går direkte til de ansatte).

Norges forskningsråd

Inntekter fra Norges forskningsråd som ikke inngår i grunnbevilgningen eller strategisk instituttprogram (SIP). Inntekter fra brukerstyrte forskningsprogrammer og -prosjekter føres under den kilden som utbetalte midlene til instituttet. Slike inntekter mottatt direkte fra Norges forskningsråd føres her. Se også punktet *Næringslivet*. Prosjektstøtte fra Norges forskningsråd for å fremme norsk deltakelse i EUs rammeprogrammer føres her.

Departementer og underliggende enheter

Alle andre inntekter fra departementene enn de som fremkommer under 1.1.

Med "underliggende enheter" menes alle organer som inngår i den sentrale statsforvaltningen, bl.a. direktorater, fylkesmennene, ulike "råd" og "tilsyn", (f.eks Statens forurensningstilsyn, Helsetilsynet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, NORAD, Innovasjon Norge). Inntekter fra forskningsoppdrag, undervisningsvirksomhet og administrasjon utført på oppdrag for universitet eller høyskole føres også her (under UFD) hvis inntektene tilfaller instituttet (ikke inntekter som går direkte til de ansatte). Inntekter fra statlig forretningsdrift føres under *Næringsliv*.

Kommuner/fylkeskommuner

Ta også med inntekter fra kommuners og fylkeskommuners underliggende enheter.

Næringslivet

Inntekter fra norsk næringsliv, inkludert statlig forretningsdrift. Inntekter fra multinasjonale selskapers norske avdelinger tas med her. Inntekter fra slike selskapers avdelinger i utlandet tas med under *Utenlandsk næringsliv* nedenfor. Inntekter fra brukerstyrte forskningsprogrammer og -prosjekter føres under den kilden som utbetalte midlene til instituttet. For eksempel føres slike inntekter fra en bedrift her, uavhengig av Norges forskningsråds finansielle bidrag til programmet eller prosjektet. Oppgi inntektene fra næringslivet fordelt på industri, oljeselskaper og øvrig næringsvirksomhet.

Utlandet

Utenlandsk næringsliv: Inntekter fra prosjekter der utenlandsk næringsliv er oppdragsgiver. Hvis oppdragsgiver er et konsern, føres inntekten her bare hvis det er et av konsernets utenlandske selskap som er oppdragsgiver. Dersom selskapet er registrert i Norge føres inntektene under *Næringslivet* over.

Utenlandske læresteder: Inntekter fra prosjekter der en utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon er oppdragsgiver.

Utenlandske offentlige institusjoner: Inntekter fra prosjekter der en offentlig utenlandsk institusjon er oppdragsgiver (forskningsråd, etat, offentlig forskningsinstitutt ol). Midler fra eventuelle offentlige utenlandske fond føres også her.

Utenlandske private institusjoner: Inntekter fra prosjekter der et utenlandsk forskningsinstitutt er oppdragsgiver. Midler fra eventuelle private utenlandske fond føres også her.

EU-institusjoner: Her føres inntekter fra prosjekter under EU's rammeprogrammer der instituttet deltar som "contractor", "associated contractor" eller "subcontractor", og andre inntekter fra EU-kommisjonen. Prosjektstøtte fra Norges forskningsråd for å fremme norsk deltakelse i EUs rammeprogrammer føres under *Norges forskningsråd*.

Inntekter fra oppdrag utført for andre norske institutter som deltar i EU-prosjekter, og der instituttet ikke selv deltar i prosjektet, føres under *Andre ordinære driftsinntekter*.

Nordiske organisasjoner: Inntekter fra prosjekter finansiert av Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd, Nordisk Industrifond og andre nordiske organisasjoner.

Øvrige internasjonale organisasjoner: Inntekter fra prosjekter finansiert av organisasjoner som opererer i flere land, f.eks FN og FN-organisasjoner, OECD, ESA, Verdensbanken osv.

Andre ordinære driftsinntekter

Alle andre driftsinntekter enn de som er fremkommet ovenfor, f.eks inntekter fra oppdrag for andre forskningsmiljøer og fra private organisasjoner. Vennligst spesifiser beløp per finansieringskilde.

Andel av andre driftsinntekter som var sikre pr 31.12.2005

Oppgi andel (i tusen kroner) av budsjetterte driftsinntekter for 2006 som var sikre pr 31.12.2005. Med sikre inntekter menes nye og tidligere inngåtte kontrakter om oppdrag, prosjekter, flerårige forskningsprogrammer, nasjonale tjenester etc som man vet vil komme til utbetaling i 2006.

1.3 Driftskostnader (eksklusive direkte prosjektkostnader og kostnader ved faglig aktivitet utført av andre)

Omfatter kostnader (utgifter) til instituttets ordinære drift. Institutter som skiller ut "direkte prosjektkostnader" som egen kategori i regnskapet, fører disse under 1.4. Det samme gjelder kostnader i forbindelse med faglig aktivitet utført av andre (jf. definisjoner under pkt. 1.4 nedenfor).

Lønn og sosiale kostnader

Omfatter lønn og sosiale kostnader, inklusive pensjon og arbeidsgiveravgift.

Andre driftskostnader

Omfatter kostnader til husleie, forbruksmateriell, brensel, telefon, kopiering etc.

Avskrivninger

Årets avskrivninger.

1.4 Direkte prosjektkostnader og kostnader ved faglig aktivitet utført av andre

Direkte prosjektkostnader ved eget institutt

Kostnader instituttet har hatt ved gjennomføring av prosjekter ved eget institutt, men som ikke føres som ordinære lønns- og driftskostnader i regnskapet.

Direkte prosjektkostnader ved faglig aktivitet utført av andre institusjoner, institutter, bedrifter mv.

Midler til faglig aktivitet (f.eks delprosjekter) som instituttet har inntektsført, men ikke utført selv. Det vil si kostnader til faglig aktivitet som instituttet har satt bort til og som er utført av andre institusjoner, institutter, bedrifter mv. Ta herunder også med midler instituttet har overført til andre i egenskap av administrator av prosjekter med flere deltakere (f.eks i egenskap av hovedkontraktspartner ("co-ordinator") i EU-prosjekter e.l.).

1.5 Driftsresultat

Sum driftsinntekter

Summen av 1.1 Sum basisbevilgning og andre generelle midler og 1.2 Sum andre driftsinntekter.

Sum driftskostnader

Summen av 1.3 Sum driftskostnader og 1.4 Sum direkte prosjektkostnader.

1.6 Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter

Inntekter fra renter, aksjeutbytte mv.

Finanskostnader

Utgifter til renter, provisjoner mv.

1.7 Ekstraordinære inntekter og kostnader

Fylles bare ut dersom instituttet i regnskapet har ekstraordinære inntekter eller kostnader.

1.8 Årets resultat

Summen av 1.5 Driftsresultat, 1.6 Netto finansresultat og 1.7 Netto ekstraordinære inntekter/kostnader.

1.9 Investeringskostnader

Investeringskostnader omfatter alle aktiverte investeringer og direkte kostnadsførte anskaffelser av varige driftsmidler og anleggsmidler, fratrukket eventuelle salg av slike.

1.10 Disponering av grunnbevilgningen

Instituttets grunnbevilgning fordelt på ulike aktivitetstyper.

Instituttinitiert forskning, inkl. kvalitetssikring, publisering og formidling

Forskning innenfor instituttets kjerneaktiviteter, igangsatt uten eksterne oppdragsgivere. Omfatter også tiltak for kvalitetssikring av forskningsprosess og -resultater, publisering og formidling knyttet til egeninitiert forskning.

Nettverksbygging, kompetanseutvikling mv.

Tiltak for å styrke samarbeidet med andre, oppbygging av instituttets kompetanse, veiledning og doktorgradsutdanning.

1.11 Instituttets prosjektportefølje

Størrelse for prosjektet som helhet

Størrelseskategoriene gjelder prosjektet som helhet uavhengig av om det er flere finansieringskilder og/eller om prosjektet går over flere år. Eks.: Et prosjekt som er finansiert med kr. 50 000 hvert år i fire år kommer i kategori 101 - 500.

Antall

Antall prosjekter instituttet har arbeidet med innen hver kategori i 2005.

Totalbeløp 2005

Summen av inntekter for alle prosjektene innen hver størrelseskategori.

1.12 Eiendeler

Her oppgis det som normalt inngår under balanse i instituttets årsrapport. Bare summene for hhv anleggsmidler og omløpsmidler oppgis.

1.13 Egenkapital

Her oppgis det som normalt inngår under balanse i instituttets årsrapport. Bare summene for hhv egenkapital og gjeld oppgis.

2. Instituttets personale

2.1 Årsverk utført av instituttets personale

Omfatter alle årsverk utført ved instituttet i 2005. Årsverk utført av deltidsansatt personale, engasjementer ol skal tas med.

Budsjettall for 2006 fylles ut så langt mulig.

Teknisk-industrielle institutter skal også fylle ut kolonnen Plantall 2007. Øvrige institutter kan fylle ut denne kolonnen dersom plantall foreligger.

Antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale

Omfatter totalt antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale, dvs alle faglige årsverk utført av personale med hovedfag, siv.ing., siv.øk. eller med tilsvarende realkompetanse og som fungerer som forskere. Administrativt personale tas ikke med her, men under *Antall årsverk utført av andre ansatte*.

Antall årsverk utført av andre ansatte

Her føres alle andre årsverk enn de som er oppført under *Antall årsverk utført av forskere og annet faglig personale*. Her inngår administrativt personale, teknikere og laboratoriepersonale.

2.2 Doktorgrader

Antall ansatte i hovedstilling ved instituttet med doktorgrad

Alle som hadde ansettelse i hovedstilling ved instituttet pr 31.12.2005 og som hadde norsk eller utenlandsk doktorgrad. Ansatte i bistilling tas ikke med.

Antall doktorgradsstipendiater med arbeidsplass på instituttet

Universitetsstipendiater, forskningsrådsstipendiater, stipendiater finansiert av andre norske eller utenlandske organisasjoner, næringsliv ol, og stipendiater finansiert av instituttets egne midler, som hadde arbeidsplass ved instituttet pr 31.12.2005. Hvis "arbeidsplass ved instituttet" ikke lar seg avgrense entydig pga samlokalisering med universitet, høyskole el, tas etter beste skjønn med de stipendiater som har bidratt til instituttets faglige arbeid.

Antall nye doktorgrader avlagt av personer ansatt ved instituttet

Bare doktorgrader avlagt under ansettelsesforhold ved instituttet tas med. Kun doktorgrader med godkjent disputas i 2005 skal tas med.

2.3 Avgang og tilvekst av forskere og annet faglig personale

Bare personer som har vært ansatt mer enn 6 måneder på instituttet skal tas med i tallene for avgang. Tilsvarende skal bare personer som blir ansatt for lengre tid enn 6 måneder tas med i tallene for tilvekst.

Personer som har sluttet i hovedstilling, men beholdt bistilling eller annen redusert stilling ved instituttet, tas ikke med i tallene for avgang. Tilsvarende skal ikke personer som har blitt tilsatt i bistilling eller deltidsstilling under 50% tas med i tallene for tilvekst.

Personer som har permisjon for å gå over til annen stilling men ikke formelt har sluttet, tas ikke med. Disse tas med i rapporten for det året de formelt slutter.

2.4 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere og annet faglig personale ansatt ved instituttet

- bistilling ved A, B eller C

Oppgi antall årsverk ansatte i hovedstilling ved instituttet har utført i formelle bistillinger innen hver av de tre kategoriene A, B og C. Årsverk i bistilling regnes om til fulltid (f.eks 20% bistilling

som professor II er 0,2 årsverk).

- arbeidsplass ved A, B eller C

Oppgi antall årsverk ansatte i hovedstilling ved instituttet har utført når de har hatt arbeidsplass ved A, B og C. Bare årsverk utført med lønn fra eget institutt tas med. Årsverk utført med permisjon fra eget institutt tas ikke med.

2.5 Årsverk utført ved instituttet av forskere og annet faglig personale ansatt ved annen institusjon

- bistilling ved instituttet

Antall årsverk de ansatte i hovedstilling ved A, B og C har utført i formelle bistillinger ved instituttet. Årsverk i bistilling regnes om til fulltid (f.eks 20% bistilling som professor II er 0,2 årsverk).

- arbeidsplass ved instituttet

Antall årsverk de ansatte i hovedstilling ved A, B og C har utført når de har hatt arbeidsplass ved instituttet.

3. Resultater av FoU-virksomheten

3.1 Publisering og formidling

Kategoriene i tabellen er laget for å dekke et bredt sett av publiserings- og formidlingsformer, og alle kategoriene vil ikke passe alle institutter. Vennligst fordel instituttets produksjon på kategoriene etter beste skjønn.

Bare artikler, bøker etc som utkom i 2005 skal tas med. Artikler, bøker etc innsendt for vurdering eller som er antatt men ikke utgitt i 2005 ("in press"), skal ikke tas med.

Opplysninger om publisering og formidling omfatter både personer med hovedstilling og bistilling ved instituttet, men for bistillinger skal bare artikler, bøker etc som er fremkommet gjennom personens aktivitet ved instituttet tas med.

Artikler, bøker etc skal bare tas med en gang selv om det er flere forfattere.

En artikkel som er publisert flere ganger skal bare tas med en gang.

Artikler, bøker etc skrevet i samforfatterskap mellom forskere fra instituttet og forskere fra andre institusjoner tas med, **som hele tall**. Det vil si at en artikkel, bok etc der minst en forsker fra instituttet har vært medforfatter, telles som en.

Artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter med referee

Artikler i tidsskrifter med internasjonal spredning og det internasjonale forskersamfunnet som målgruppe. Også artikler i norske tidsskrifter som kommer under denne definisjonen tas med.

Artikler i konferanserapporter tas med under *Kapitler eller artikler i bøker, lærebøker, konferanserapporter*.

Artikler i norske vitenskapelige tidsskrifter med referee

Artikler på norsk språk i tidsskrifter som utkommer i Norge.

Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser

Bøker der samme forfatter(e) har skrevet hele boken. Doktorgradsavhandling som er monografier tas også med.

Kapitler eller artikler i fagbøker, lærebøker, konferanserapporter ("proceedings"), fagtidsskrifter

Kapitler og artikler som inngår i en bok, konferanserapport

eller annen selvstendig utgivelse. Ta også med artikler i allmenntidsskrifter, formidlingstidsskrifter og fagtidsskrifter (uten referee-ordning), dvs artikler i tidsskrifter rettet mot brukere, profesjoner eller allmennheten og som ikke regnes som vitenskapelige artikler.

Hvis samme forfatter har skrevet flere kapitler i samme bok, teller hvert kapittel for seg. Hvis samme forfatter har skrevet hele boken, tas den ikke med her, men under *Fagbøker, lærebøker eller andre selvstendige utgivelser*.

Rapporter i egen rapportserie

Rapporter, trykkserie, skriftserier og annet som er utgitt av instituttet (i motsetning til av et forlag).

Rapporter i ekstern rapportserie

Rapporter utgitt av forlag, annet institutt eller annen institusjon.

Rapporter til oppdragsgivere

Rapporter med begrenset sirkulasjon (konfidensielle **sluttrapporter**). "Undervegsrapportering" telles ikke med.

Foredrag/fremleggelse av paper/poster

Foredrag eller presentasjon av paper holdt på vitenskapelig konferanse. Omfatter også foredrag holdt for å formidle resultater til oppdragsgivere, industri etc.

Poster(s) omfatter FoU-materiale presentert på vitenskapelig konferanse i form av stand, plakater, demonstrasjon ol.

Populærvitenskapelige artikler og foredrag

Artikler ol publisert i dagspresse, populærvitenskapelig tidsskrift etc, og foredrag rettet mot allmennheten.

Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker ol publisert i tidsskrift, dagspresse

Innlegg i tidsskrifter, aviser og andre medier med utgangspunkt i eller referanse til den faglige virksomheten, men som ikke er populærvitenskap.

Omfatter også bokanmeldelser i vitenskapelige tidsskrift.

3.2 Konferanser, seminarer ol

Konferanser, seminarer osv med varighet en hel dag eller mer der instituttet har vært enarrangør eller medarrangør.

3.3 Patentsøknader

Oppgi antall patentsøknader levert i 2005 i henholdsvis Norge og utlandet. Hvis det er søkt om patent for samme produkt i flere land, telles alle søknadene med. Hvis det er søkt gjennom European Patent Office (EPO), telles hvert land man i søknaden har bedt om å få patent i.

3.4 Meddelte patenter

Patenter som er meddelt i 2005, dvs patentsøknader som er behandlet og imøtekommet av Patentstyret (jfr. Lov om patenter § 21) eller tilsvarende utenlandsk myndighet. Meddelte patenter tas med uavhengig av om innsigelsesfristen er gått ut eller ikke. Patenter der instituttet er eiere, medeiere eller har overført patentrettighetene til samarbeidspartner tas med. Oppgi hvilke(t) land patent er meddelt i, dvs hvis samme produkt er patentert i flere land oppgis navnene på alle landene produktet er patentert i. Ved patenter meddelt av European Patent Office (EPO) oppgis også alle land patent er meddelt i.

3.5 Lisenser solgt

Antall nye lisenser instituttet har solgt i 2005 og totale inntekter fra lisenser i 2005.

3.6 Nyetableringer med utgangspunkt i instituttets virksomhet

Nyetableringer i 2005 der resultater fremkommet ved instituttet har bidratt til:

- at personer ved instituttet har dannet egen bedrift,
- at personer ved instituttet har etablert bedrift gjennom investeringer eller annet initiativ,
- produkter/tjenester som utgangspunkt for en ny bedrift,
- at det på annen måte er foretatt nyetableringer.

4. Samarbeid med andre institusjoner, bedrifter mm

4.1 Veiledningssamarbeid med universiteter og høyskoler

Antall ansatte i hovedstilling ved instituttet som har vært veiledere for hovedfags-/doktorgradskandidater i 2005

Bare hovedveiledere tas med.

Antall avlagte doktorgrader i 2005 der instituttet har bidratt med veiledning

Bare avlagte doktorgrader der hovedveileder har vært ansatt i hovedstilling ved instituttet tas med.

Antall hovedfags-/diplomstudenter med arbeidsplass ved instituttet

Hvis "arbeidsplass ved instituttet" ikke klart lar seg avgrense pga samlokalisering med universitet, høyskole el, tas etter beste skjønn med de studenter som har bidratt til instituttets faglige arbeid.

4.2 Samarbeid med universiteter eller høyskoler om prosjekter som omfatter FoU

4.3 Samarbeid med næringsliv om prosjekter som omfatter FoU

4.4 Samarbeid med andre forskningsmiljøer (institutter ol) om prosjekter som omfatter FoU

Med samarbeid menes her at forskere ved instituttet og forskere fra andre forskningsmiljøer deltar i forsknings-/utviklingsprosessen. Prosjekter der instituttet alene står for utførelsen, eller der den andre parten tilsvarende står for hele utførelsen av prosjektet, skal altså ikke tas med.

Prosjektomfang i årsverk utført ved instituttet

Antall årsverk utført av instituttets personale i prosjektene. Hvis et samarbeidsprosjekt f.eks omfatter både universitet og næringsliv, fordeles årsverkene etter beste skjønn mellom de to kategoriene.

4.5 Felles utstyrsanskaffelser med universiteter og høyskoler

Omfatter utstyr som er anskaffet og (helt eller delvis) betalt i 2005. Utstyr anskaffet i tidligere år men som fortsatt nedbetales, tas ikke med.

Utstyrsbetegnelse

Angi kort hva slags utstyr det dreier seg om.

Totalkostnad

Totalt beløp for innkjøpet. Utstyrets totale kostnad oppgis også hvis utstyret betales over flere år.

Instituttets andel av kostnaden

Instituttets andel av den totale kostnaden ved innkjøpet.

4.6 Internasjonal prosjektf finansiering

Omfatter bare prosjekter instituttet utfører for internasjonale organisasjoner (næringsliv holdes utenfor).

Antall prosjekter

Totalt antall prosjekter innen hver av prosjektypene.

Instituttets del av prosjektenes samlede økonomiske ramme

Oppgi den samlede økonomiske rammen instituttet hadde for gjennomføringen av prosjektene innen hver kategori, fordelt på internasjonale finansieringskilder, egenfinansiering og annen finansiering.

4.7 Utenlandske gjesteforskere ved instituttet

Omfatter gjesteforskere som har hatt mer enn 2 måneders opphold ved instituttet. Gjesteforskere som formelt har vært gjester ved institusjon som instituttet samarbeider med (universitet, høyskole oa), og som har hatt mer enn 2 måneders opphold ved instituttet, tas også med. Oppgi antall gjesteforskere fra hvert land/region og summen av måneder disse har vært ved instituttet.

4.8 Forskere og annet faglig personale i hovedstilling ved instituttet med opphold ved utenlandsk forskningsinstitusjon

Omfatter instituttets forskere og annet faglige personale i hovedstilling som har hatt sammenhengende utenlandsopphold mer enn 2 måneder. Oppgi antall forskere og annet faglig personale med opphold i hvert land/region og summen av måneder disse har vært i utlandet.

5. FoU-statistikk

Mens del 1-4 i spørreskjemaet omfatter hele instituttets virksomhet er spørsmålene her begrenset til den delen av instituttets virksomhet som kan karakteriseres som forskning og utviklingsarbeid (FoU) i henhold til OECDs internasjonale standarddefinisjoner og retningslinjer. Statistikk over norsk FoU utarbeides på bakgrunn av undersøkelser av alle sektorer annet hvert år (ulike årstall). Svarene vil utelukkende bli benyttet til statistiske formål.

5.1 Forskning og utviklingsarbeid (FoU) i instituttets totale virksomhet

Anslå med utgangspunkt i definisjonen av FoU i vedlegget "FoU-statistikk" punkt A skjønnsmessig hvor stor andel forskning og utviklingsarbeid utgjorde av instituttets totale egenutførte virksomhet i 2005 fordelt på grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid. Administrasjon og ledelse av FoU skal regnes som FoU. Ytterligere hjelp ved avgrensningen kan fås ved å studere publikasjonen "Utdrag fra OECDs Frascati Manual i norsk oversettelse" som kan lastes ned fra:

http://www.nifustep.no/norsk/innhold/statistikk/fou_statistikk/om_fou_statistikken/frascati_manualen

5.2 Finansiering av FoU-virksomheten

Anslå med utgangspunkt i opplysningene om instituttets inntektsfordeling under punkt 1.1 og 1.2 i økonomidelen foran, hvor stor prosentandel av midlene fra de ulike

finansieringskildene som gikk til FoU i 2005 (jf. 5.1).

5.3 Fagområder og finansieringskilder

Anslå etter beste skjønn for hver gruppe av finansieringskilder hvordan instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005 prosentvis fordelte seg på fagområder slik disse er definert i vedlegget "FoU-statistikk", punkt B.

Finansieringskilder

Basisbevilgning og andre generelle midler: Utgangspunkt for anslaget er midlene under 1.1/5.2 foran.

Norges forskningsråd: Utgangspunkt for anslaget er driftsinntekter under pkt. 1.2/5.2 foran.

Andre offentlige kilder: Utgangspunkt for anslaget er driftsinntekter fra alle andre offentlige kilder enn Norges forskningsråd under pkt. 1.2/5.2 foran.

Næringslivet: Utgangspunkt for anslaget er inntekter fra "Sum næringsliv" under pkt. 1.2/5.2 foran. (Utenlandsk næringsliv holdes utenfor – tas med under *Utlandet*).

Andre innenlandske kilder: Utgangspunkt for anslaget er inntekter fra alle andre norske kilder (enn Norges forskningsråd, Andre offentlige kilder og Næringsliv) under pkt. 1.2/5.2 foran.

Utlandet: Utgangspunkt for anslaget er inntekter under "Sum utlandet" under pkt. 1.2/5.2 foran.

5.4 Fordeling av FoU-virksomheten etter fylke

Ved institutter som har enheter lokalisert i flere fylker ber vi om at instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005 fordeles prosentvis per fylke.

5.5 Tematiske prioriteringer

Dersom instituttet i 2005 har hatt FoU-virksomhet som faller inn under de tematiske prioriteringene, vennligst anslå hvor stor prosentvis del dette utgjorde av instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005. De tematiske prioriteringene er nedfelt i siste forskningsmelding, *Vilje til forskning* (St.meld. nr. 20 (2004-2005)), og de er definert i vedlegget "FoU-statistikk" punkt C. NB! Ved overlapp mellom områdene kan samlet innsats overstige 100 %. Eksempelvis vil et institutt kunne ha 100 % innsats innenfor hav og 80 % innenfor mat.

5.6 Prioriterte teknologiområder

Dersom instituttet i 2005 har hatt FoU-virksomhet rettet inn mot noen av teknologiområdene, vennligst anslå hvor stor prosentvis del dette utgjorde av instituttets egenutførte FoU-virksomhet i 2005. Teknologiområdene er definert i vedlegget "FoU-statistikk" punkt D.

5.7 Næringsrettet virksomhet

Spørsmålet gjelder FoU-virksomhet rettet mot bruk i næringslivet. Ressursinnsatsen kan omfatte FoU-virksomhet finansiert av næringslivet og av andre kilder, for eksempel brukerstyrte programmer fra Forskningsrådet. Anslaget kan ta utgangspunkt i hvilke foretak instituttet har levert tjenester til og de næringene disse tilhører. FoU rettet mot bruk i offentlig sektor og FoU uten anvendt siktemål skal ikke tas med.

Vi ber om at ressursinnsatsen innenfor de aktuelle næringer enten gis som prosent av instituttets totale FoU-virksomhet eller at den oppgis med beløp (i tusen kroner). Næringsgrupperingen følger EUs internasjonale standard for klassifisering av industriell virksomhet (NACE). Standarden er tilgjengelig på SSBs nettsider: <http://www.ssb.no/emner/10/01/nace/>.

5.8 Øvrige kartlegginger

Vennligst oppgi om instituttet i 2005 hadde virksomhet innen polarforskning. Polarforskning er forskning omkring fenomener i polarområdene (Arktis og Antarktis) eller som tar sikte på anvendelse i disse områdene.

Institutter med virksomhet innenfor marin FoU, havbruksforskning og bioteknologi bes dessuten om å besvare de vedlagte tilleggsskjemaer som omfatter disse områdene.

ISBN trykt utgave
ISBN elektronisk utgave (pdf)

82-12-02337-0
82-12-02338-9